

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۸) دی ماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :
۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
۲- ادامه مذاکره در گزارش يك شوری کمیسیون .
۳- تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

مجلس ساعت چهار بعد از ظهر بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

فرهاد پور - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران محترم دنباله بحث رادزمینه تنگناها و تنگنای کمبود مسکن که بنظر من یکی از اساسی ترین نیازهای جامعه مترقی و متحول بعد از انقلاب و یکی از ضروریات لازم و واجب زندگی هرانسانی است ادامه میدهم .

احتیاج به مسکن از زمانی که انسانها زندگی عصر حجر را کنار گذاشتند از غارنشینی شروع شد تا امروز که بر اساس پیشرفت تمدن و نیاز جامعه ، مسکن نه تنها سرپناه و مأمنی است برای حفظ جان بلکه از نظر بهداشتی و از نظر تأمین ضروریات زندگی از اهم ضروریات برای هرانسان و برای هر خانواده ای است اگر به عقب برگردیم به سالهای بعد از شهریور بیست و مشکلاتی که در آن دوران داشتیم نگاه کنیم می بینیم که مظاهر زیبای طرز تفکر و فلسفه رهبر بزرگ مملکت ماشاهاشاه عزیز و محبوب ما در اوآن سلطنت بصورت اعلام پنج اصل ضروری برای ملت ایران تجلی کرد، فرهنگ برای همه، بهداشت برای همه، تغذیه برای همه، مسکن برای همه، لباس برای همه، مامی بینیم اراده سینه ملوکانه در طول این ۳۳ سال با همه فراز و نشیبها و مشکلاتی که بر مملکت ما گذشته است تمام

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان :

اسلامی نیا - دکتر ابوالهدی - بدر صالحیان -
دکتر بزرگر - مهندس بهبهانی - بهنیا - مهندس پروشانی
دکتر جزایری - مهندس حسین خسروی - تیمسار خطیب
شهیدی - دکتر خطیبی - دیهیم - دکتر رفیعی - شریفها -
دکتر ضیائی - عبدالحسین طباطبائی - مهندس عطائی -
دکتر عظیمی - غضنفری - کمالاتی - مهندس معینی زند
فروتن - نجد شیانی - خانم پیرنیا - خانم مزارعی .

غائبین مریض - آقایان :

پرویزی - تیمسار حکیمی - کریم بخش سعیدی -
محدث زاده - موقر - مهرزاد .

۲- ادامه مذاکره در گزارش يك شوری کمیسیون
بودجه راجع به بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ و بودجه
سال ۱۳۵۲ کل کشور

رئیس - وارد دستور میشوم کلیات بودجه اصلاحی
سال ۱۳۵۳ و بودجه سال ۱۳۵۴ کل کشور مطرح است
آقای فرهاد پور بفرمائید .

این نیازها را جامه عمل واقعی پوشاند (صحیح است)، آنروز فرمودند فرهنگ برای همه و امروز مافرنهنگ رایگان برای همه داریم آنروز فرمودند بهداشت برای همه و ما امروز بهداشت رایگان داریم، تغذیه کودکان بطور مجانی داریم، وفور نعمت با همه کمبودهای تولیدات کشاورزی برای تأمین مواد غذایی و تغذیه همه ملت داریم مردم مملکت ما خوشبختانه از این مواهب بزرگ بااراده شاهنشاه خودشان بهره مند هستند یکی از این پنج اصل بصورت تنگنا باقی مانده که با همه تلاشها و کوششهایی که انجام شده باید قبول کنیم نظر مبارک رهبر ایران برای تأمین مسکن برای ملت ایران تأمین نشده است، این يك واقعت است و بیان واقعت نباید برخورنده باشد و نباید رنجش ایجاد کند بلکه بایستی همانطور که ما بر سایر مشکلات با مواجعه با واقعیتها غلبه کردیم و موفق شدیم این مشکلات را پشت سر گذاشتیم در مورد تأمین مشکل مسکن هم اول باید با واقعیت روبرو شویم اول قبول کنیم که کمبود داریم و قبول کنیم که در این کمبود ما گناه و تقصیر داریم و سعی کنیم برای جبران کمبودها و تحقق آنچه آرزوی رهبر مملکت و مورد نیاز و احتیاج جامعه ایرانی است کوشش کنیم. برای تحقق چنین فکری در دولت حزبی شما در چند سال قبل با تأسیس وزارت آبادانی و مسکن برنامه ریزی شد تشکیل این وزارتخانه نشان دهنده این است که دولت حزبی شما از تاریخ تأسیس وزارت آبادانی و مسکن که تصور می کنیم قریب ۷ سال از آن می گذرد در فکر تأمین مسکن بوده، اینکه در فکر بوده اید قابل قبول من است و اینکه این فکر به نتیجه مطلوب نرسیده انشاء الله مورد قبول شما خانمها و آقایان قرار بگیرد و ما بتوانیم متفقاً با قبول واقعیتها و تعاطی فکر براه حلی برسیم که آنچه گم کرده ایم در مدت کوتاهی پیدا کنیم و آنچه مورد نیازمان است در زمانی سریعتر بدست بیاوریم چون تصور می کنیم اکثریت و اقلیت و اعضای دولت هیچیک هدفی غیر از این ندارند. نهایت، تنظیم برنامه ها و هماهنگی برنامه ها برای رسیدن بساین هدف شرط است که از دو طرف میزاج مختلف مسائل را بینیم و بحث کنیم و موشکافی کنیم از هم ترنجیم، من منصفانه عیب را بگویم

و شما منصفانه قبول بفرمائید انشاء الله راه حل منطقی و معقول بدست بیاوریم. آنچه مسلم است رشد جمعیت ما بر اساس آماری که داریم و بر اساس برنامه هایی که برای کند کردن این رشد هست و باید این برنامه ها هم اجرا شود به کیفیتی است که من می توانم بگویم بطور جمعی در آمار سال ۱۳۴۵ بیست و هفت میلیون جمعیت نشان میداد و امروز از مرز ۳۲ میلیون عبور کرده ایم این چیزی نیست که قابل انکار باشد البته مسئله ای در این مطلب هست که بنظر من جان کلام است و باید به آن توجه داشت در آن روز که ما ۲۷ میلیون جمعیت داشتیم نسبت جمعیت شهری به روستائی به کیفیتی بود که ۱۵ میلیون روستائین داشتیم و ۱۲ میلیون شهر نشین و امروز اگر بر اساس ضرایبی که در همین بودجه و کتابچه ها با آن استناد شده ما این جمعیت را اگر نزدیک به پنجاه پنجاه بگیریم نتیجه این است که ۱۶ میلیون شهر نشین و ۱۶ میلیون روستائین داریم، جناب دکتر بزدان پناه این نشان میدهد که در طول هشت سال یعنی از سال ۴۵ تا ۵۳ رشد جمعیت روستائی ما ۱۵ میلیونی شده ۱۶ میلیون یا در همان مرز باقی مانده و رشد جمعیت شهری ما از ۱۲ میلیون به ۱۶ میلیون رسیده و این نشان دهنده رشد غیر طبیعی شهرها است بطوریکه ضریب رشد و مهاجرت به مراتب بیشتر از ضریب تولید مثل است و شاید در همه شهرها هم در عرض هم نباشد جاذبه های فریبنده، جاذبه هایی که عوامل تولید را به عامل مصرف بی مصرف تبدیل می کند در شهرها متفاوت است تهران با این وسعت با این افزایش جمعیت که ملاحظه می کنید دو میلیون و هفتصد هزار نفر و با استناد ۲۷ نماینده ای که بر اساس این جمعیت دارد امروز از مرز سه میلیون گذشته است نتیجتاً رشدی فوق العاده غیر عادی، رشدی که نشان دهنده نتایج خوبی نیست و نه تنها ما را از نظر تأمین مسکن در پایتخت مملکت تحت فشار و نیازمندی بیشتری قرار میدهد شاید از نظر تبدیل عامل تولید به عامل مصرف کننده در شهر تهران اکثر کار تولیدی ندارند و بیک کارهای انگلی اشتغال میوزند و اثر خوبی در اقتصاد ما ندارد ما بر اساس ۳۲ میلیون جمعیت اگر هر خانواری را ۵ نفر حساب کنیم متجاوز از ۹ میلیون واحد مسکونی داریم که با گذشت يك دهه به اندازه انقلاب متناسب با نظرات یلند

و والای رهبر انقلاب و متناسب با مردم رشید و پیشرفته امروز باشد شاید خیلی از مسکن های موجود را که در گذشته بوده ما نتوانیم برای مردم امروز مملکت مسکن بدانیم که رفع نیاز واقعی آنها را بکنند آن مسکن ها همان حالت سرپناه و همان جائی را دارد که يك صورتی در آن بیتوته میکنند این را مسکن نمیشود گفت در این آمار ۱۶ میلیون شهری را اگر ۱۰ میلیونی را در شرایط کنونی صاحب مسکن قابل قبول بشناسیم گرچه نمیدانم ساختمانی که درسی و چهل سال اخیر متداول بوده است مسکن موجود تا چه حد میتواند دوام داشته باشد و استهلاك شده بحساب در نیاید بهر حال از نظر اینکه تنگنای شما، جناب وزیر مسکن و شهرسازی اگر ۱۰ میلیون از این جمعیت را صاحب مسکن حساب کنید از رقم ۶ میلیون خورده ای واحد ۲ میلیون کم میشود و مادر سطح مملکت نیاز بساختن با نوسازی قریب به ۴ میلیون و ۴۰۰ هزار واحد مسکونی خواهیم داشت که باید با يك برنامه حساب شده و متناسب در زمان کوتاه و فرصتی که از حالا تا موقعی که برای رسیدن بدوران تمدن بزرگ منظور شده است برنامه های ما تأمین کننده این تعداد مسکن باشد برای اینکه به بینیم چه عواملی مانع از آن بوده است که يك چنین نیاز طبیعی که هر فردی دنبال آن است و هر دولتی بر حسب وظیفه باید دنبال این نیاز باشد تا بحال بصورت غول بی مسکنی برای جامعه ما باقی مانده است. باید به بینیم چه عواملی مؤثر در این کمبودهاست بنظر من زمین و مصالح ساختمانی و نیروی انسانی سه عاملی هستند که چون ما پول داریم، دیگر بحث اعتبارات و تحصیل اعتبار در پیش نیست اگر این سه عامل بحد کافی فراهم باشد و اگر پیش بینی ها و مطالعات و عمل گذشته ما به آنجا میرسد که در تنگنای این سه عامل قرار نمیگیریم صاحب مسکن شدن ملتی متحول و کامل بارشد کامل کار مشکلی نبود ولی متأسفانه ما دو هریه مورد به مشکلات و کمبودهایی برخورد کردیم اولین مشکل زمین است برای ساختمان طبیعتاً زمین لازم است متأسفانه در دهه های اخیر زمین خدا در اقتصاد کشور ما يك عامل زبان بخش بوسیله عناصر بورس باز و زمین خوار شده است که نمونه هایی از آن را امروز صبح در بیانات قبل از

دستور همکار عزیز من آقای شیخ رضائی در منطقه گرمسار دیدیم و بنظر مجلس رسید بنده هم تا آنجا که اطلاع دارم مسائلی را برای رفع این مشکل و تنگنای شما عنوان می کنم بنظر من دولت اگر با دلسوزی کامل این مسئله را دنبال بکند هنوز هم بزرگترین سرمایه زمین بصورت مختلف بصورتی که عرض میکنم در اختیار میگیرد. در کشور ایران مردم مسلمان پدران ما موقوفات زیادی باقی گذاشتند و موقوفه جناب دکتر پویان که باید رفع مشکل و کار خیری از آن نتیجه گرفته شود (اخلاقی - طبق نظر واقف) که اکثر اگر وقف عام بوده است و با مقرراتی که ما داریم باید بمصلحت جامعه مسلمانان استفاده کرد اما کار بجائی رسیده است که میاسالی ۶۰ میلیون تومان خرج سازمان اوقاف میکنم که من فکر میکنم که خدای نکرده اگر گذشتگان ما وقف نمیکردند ما امروز در بودجه سالی ۶۰ میلیون تومان این هزینه را نداشتیم ولی در مقابل این مطلب تصرف، بدست آوردن، دنبال کردن پرونده های اوقافی و در اختیار گرفتن زمین های وقفی با سوابقی که موجود است هنوز میتواند یکی از عوامل گره گشای شما برای تأمین زمین باشد (بکنفرانز نمایندگان - دکتر آزمون خیلی خوب به این کارها می رسد) بنده خیلی خوشحال هستم که جناب دکتر آزمون واقعاً با علاقه و دلسوزی سازمان اوقاف را سرپرستی میکند ولی تصدی امر بسیار مشکل اجتماعی حج، مقداری از اوقات گرانبهای ایشان را اشغال کرده است. زمینی را که در شش سال پیش در اینجا عنوان کردم و در نخست وزیری هم کمیسیون شده جناب دکتر الموتی شاهد هستند بتصرف اوقاف داده شد ولی هنوز تکلیفش معلوم نیست شهر بند قزوین موقوفه ملاوردی خان شش سال پیش اینجا صحبت شد کمیسیونی در این مورد شد جناب دکتر الموتی تشریف آوردند خدا رحمت کند آقای عطارد رئیس ثبت وقت هم بود، رئیس وقت اوقاف بود شهردار قزوین بود، نماینده قبلی قزوین آقای دکتر درودی و استاندار استان مرکزی بود زمین را تحدید حدود کردند صورت جلسه نوشته شد ولی بفرمائید الان این شصت هفتاد هکتار در اختیار شما هست؟ آیا تکلیفش مشخص شده است؟ تصور نمیکنم که بشود این تعلل و تاخیر را بکندی کار داد گستری تعبیر کرد اگر علتش این باشد يك عیب و اگر به عدم دلسوزی دستگاه

اوقاف تعبیر کنیم دو عیب بهر حال آنچه معلوم است تکلیف زمین هنوز معلوم نیست مسأله دیگر مسأله زمینهای خالصه است که بقرارات اطلاعات ناقصی که من دارم سازمان مسکن شما در شهرها و وزارت تعاون و امور روستاها در روستاها جانشین خالصه است مطلبی را که میخواهم عنوان کنم و خیلی درد آور است مربوط بدولت نیست این مطلب مربوط بسال ۱۳۲۷ و یک تاریخچه است بنا بر آن مجمع عمومی دیوان عالی کشور و بنابه تصمیم متخذ بر اساس تبصره ۲ از قانون مصوب ۱۴ اردیبهشت ۱۳۲۷ مقرر بوده است که کلیه اراضی مزروعی متعلق بوراث خزعل بمالکیت دولت و در تصرف خالصه باشد و بقیه قبل از احداث راه آهن بحکم قانون بآنها پول داده بشود این گزارشی است که من در او ان شروع عمران خوزستان بمدير عامل سازمان برنامه آن موقع نوشتم و رأی مجمع عمومی دیوان عالی کشور و نقشه را ضمیمه کردم تعجب نکنید نوشتم در منطقه ای که شما این مقدار سرمایه گذاری دارید اگر این زمین را به تصرف بگیری اولاً خیلی از کارهای شماروی زمین مجانی اجرا خواهد شد ثانیاً هر نوع ترقی که نتیجه این سرمایه گذاری است بشمار میگردد می دانید میزان زمین چقدر است بر اساس نقشه نمایندگان رسمی دادگستری ۵۰۰ هزار هکتار یا ۵ میلیارد متر مربع صد کیلومتر از اهواز بسمت جنوب غربی کارون شاید جناب آقای صدری کیوان میدانند قسمت اول از کنار شهر اهواز بسمت خرمشهر بطول ۱۰۰ کیلومتر در غرب کارون و بعرض ۴۰ کیلومتر از بستر رودخانه یعنی از امانیه تا تلنگرافخانه قاجار من آنجا را ندیدم میخواهم بدانم از این خالصه چه باقی مانده (اخلاقی) همه آنها خالصه نبود و بعضی ها قسمتی از آن را طبق قانون گرفته اند و مزارعه داشته اند و بعضی هایش هم باقی مانده) از کنار شهر اهواز بسمت تهران در کنار راه آهن بطول ۴۰ کیلومتر و بعرض ۴۰ کیلومتر از نهر هاشم که شعبه ای از کرخه است تا سرحد عراق من سؤال میکنم و این گزارش را بوزیر محترم مسکن میدهم ۱۸ سال پیش بر رئیس سازمان برنامه دادم نتیجه ای ندیدم امروز بر رئیس مسکن میدهم (اخلاقی) چند سال است زمین به تصرف مردم داده شده غرب آمریکا خطوز آباد شد؟ مردم آباد کردند اینجا هم همینطور خزعل جزو افسانه شده) از

نظر شما خیلی آسان است من هم همینطور فکرمی کردم تعجب می کنم وقتی در نیاز مسکن از ضرورت تصرف زمینهای دولتی صحبت می کنیم از تصرفات غیر قانونی نباید دفاع کرد (اخلاقی) بنده شأنم اجل است از اینکه از زمین خورد دفاع کنم خواستم تذکر بدهم زمین بایر باین وسیله دایر می شود) بنده از تذکر شما ممنونم یا دولت بایستی پرونده فروش و واگذاری برای این ۵۰۰ هزار هکتار زمین را داشته باشد یا بایستی بر پایه اسناد مثبت لازم الاجرای موجود در دادگستری تصرف کند. مسئله سوم زمینهایی است که از طریق منابع طبیعی می تواند برای شهرسازی و عمران روستایی در اختیار شما قرار گیرد مسئله چهارم زمینهای موتائی است که نمایندگان شمال البتّه آنجا که مدرک مثبت دارند حق دارند بر این زمینها دست بگذارند ولی خودشان را بدرود یوار پرونده هایی که میدانند که در آنها ذی حق نیستند نزنند شاید برای چنین خدمت چند مورد بشما ارائه بدهند ولی من موارد عیدیه ای بشما نشان خواهم داد که در آنجا محقق بودند بانگشت گذاشتن روی زمین موات ولی این کار را نکردند يك مسئله مهم اجتماعی مسئله زمینهای در نسق زراعی در اجرای قانون مترقی اصلاحات ارضی است که در محدوده توسعه شهرها قرار گرفته در این مورد بهترین گره گشای شمال این است که لایحه ای بیاورید بهیچ وجه مصلحت نیست که باو کالت نامه وسند سازی اقدام بشود مثل شیخ که در مورد بعضی ها که هنوز نتوانسته اند آنها را احضار بکنند پرونده مفتوح است آقای صدقیانی نیستند الا آن آقای رهبری جناب عالی که تشریف آورده اید در حکم ایشان هستی اگر من اسم مورد را می برم نه بخاطر این است که از موردی حرف بزنم بخاطر اینست که اطلاع دارم این را شما می توانید نمونه بگیری برای کرج، گرمسار، ورامین، تبریز، اردبیل برای هر جای دیگر که میخواهید در دور شهر فروین نه تنها شهر بند بلکه و شتج و محمود آباد و دارالسرور و آب کلیک باراجین ناصر آباد را تشریف ببرید رسیدگی کنید به وزارتخانه تان نوشته شده است این زمینهایی که در اطراف شهری که توسعه صنعتی پیدا میکند و گسترش پیدا میکند، پیشرفت می کند و من تعجب می کنم که آقای المونی قیمت افزوده، همیشه به نفع عامل افزایش بوده. در مورد زمین قیمت افزوده

به ضرر عامل افزایش است یعنی وقتی سرمایه گذاری در جایی میشود و جمعیتی بجائی روی می آورد قیمت افزوده برای زمین پیدا میشود ولی این عامل و این جمعیتی که بآنجارفته است متضرر از این افزایش میشود. بنظر من واقعاً اگر دولت زمینهایی را که بحق متعلق به عموم است و در مالکیت عمومی است و می تواند به مالکیت عمومی در آید بجای اینکه يك آدم شهری برود و يك زارع صاحب نسق را گول بزند و و کالت نامه بگیرد جلوشم اداره اصلاحات ارضی و معامله بکند و بآن زارع بدبخت متری دو تومان و ۳ تومان بدهد (دکتر حبیب اللهی) این با اسناد عادی شده است به وزارت تعاون و امور روستاها مربوط نیست) بطور قطع و یقین اولاً از این تصدیق و تأییدی که می فرمائید متشکرم که با اسناد عادی شده بهر حال آنچه که مسلم است ما در مقابل مشکل تأمین زمین برای تأمین مسکن قرار گرفته ایم. یکی از این مشکلات زمینهای اطراف شهر و استفاده از مصرف زراعی است بسود صاحب نسق با اوبقیه خوب معامله بکنید یا معاوضه کنید با يك زمین خوب مرغوب ولی مانع از آن بشود که بقول آقای حبیب اللهی با سند عادی یا باو کالت یا با سفته یا با چك به هزار و يك حيله و مکر این زمینها را از چنگ زارع بیرون بیاورند و در بازار عرضه زمین باضعاف مضاعف و چندین برابر قیمت بفروشند و مشکلی در راه مسکن ایجاد کنند بنظر من و عده ای فرمودند يك روز جناب وزیر تعاون که کلیه معاملاتی که روی زمینهای نسق زراعی و واگذاری از طریق اجرای مقررات مختلف اصلاحات ارضی شده است باطل خواهد بود از اینکه بگوئیم باطل است تا اینکه عمل کنیم دو تاست. نمونه ای را گیر آورید بنابراین قلبانی در پرونده ها می کنند نوع را عوض میکنند صورت جلسه را عوض میکنند. آنچه مسلم است زمین اطراف شهر مشخص است. اراضی اطراف شهر مشخص است ولی بفرستید بعنوان عامل دولت زمینهایی که از حالت زراعی با اجبار برای توسعه شهر بیرون می آید و بحال متری پیدامی کند به قیمت خوب از زارع بخرند شما مانع از این بشوید که دیگران از او کلاه برداری کنند و دولت را در عسرت زمین بگذارند. این يك مطلبی است که بعقل من میرسد بعرضتان میرسانم

اگر ابرادی دارد بگوئید بهر حال ما هم وظیفه داریم راه حلهایی برای رفع مشکل جلوی پایتان بگذاریم. مسئله مهمتر که بنظر من یکی از فلتفه های گران زمین است عمل خود دولت است. که فقط زمین را وثیقه وام و بهترین و مطمئن ترین وسیله تلفی می کند در حقیقت این خود دولت است که نرخی بیش از هر عامل دیگر روی قیمت زمین میگذارند (عباس میرزائی) به آپارتمان هم وام میدهد) آپارتمان هم اگر زمین زیرش به گرو گرفته نشده باشد بطور قطع مشمول وام نخواهد بود.

در این مورد در شهرستانها ما با مشکلی مواجه هستیم. جناب آقای وزیر مسکن و شهرسازی مقررات ثبتی که در آن شهرستانها ایجاد شده و اجرا نشده من به کرات از رئیس محترم بانک رهنی استدعا کردم که برای توسعه ساختمان در شهر نوسازی باسوج وام بدهند با گشاده روئی عرضم را پذیرفتند و گفتند فلان کس نماینده می فرستم احتیاج به شعبه دایر کردن هم ندارد هر کس که زمینش را به ثبت داده بود بهش وام میدهم. شاید در برنامه و طرح جدید و آنچه که شما طرح ریزی کردید در این برنامه، در روزنامه ها جسته و گریخته می خوانیم ممکن است طور دیگری باشد ولی آنچه در گذشته مضر بوده است و صدمه زده این فلسفه ایست که فقط و فقط شما زمین را تضمین بدانید و آدم را داخل آدم نمی دانید طرح را قبول ندارید. بنا را قبول ندارید ضمانت از یکدیگر را قبول ندارید ولی در اکثر موارد آدم مستحق دریافت وام گرفتار تشریفات کند کننده رشد تأمین مسکن است. بنظر من در مورد رفع این نیاز رفع این تنگنا شما اگر از دو جهت اقدام نکنید همیشه در تنگنا خواهید بود تأمین مسکن در شهرها در شرایط حاضر مسکنی است موقت ولی جلوگیری از سیل مهاجرت از روستاها به شهرها کمک شماست برای همین محظوری که در شهرها دارید برای اینکه این مهاجرت را جلوگیری کنید مطلب منحصر به وظیفه شما نیست بنظر من مسئله ایست در سطح دولت جناب آقای یزدان پناه در روستاهای ما ۱۲ سال بعد از انقلاب بایشرفت فرهنگ با این تعداد سپاهی ترویج و دانش که به روستاها رفتند رشد اجتماعی و فکری زیادی پیدا کردند يك جوان درس خوانده حتی در سطح ۵ کلاس دوره ابتدائی میکرب را

می شناسند آب آلوده را می فهمد نیاز به برق را احساس می کند احساس به مدرسه بالاتر را میداند وجود حمام بهداشتی را می فهمد هزار و یک مسئله ای که باز ننگی بشمر تمدن امروز توأم است اگر در روستاها وزارت آب و برق در تأمین برق کوتاهی بکنند سایر کارهایمان باطل است من خیلی دلم می خواست جناب وزیر نیرو تشریف داشتند خدمتشان عرض می کردم اگر شبکه برق سرتاسری شما حساب کنید در زمانی کوتاه نمی تواند تمام روستاهای این مملکت را پوشش بدهد محاسبه کنید از موتورهای سوختی که دوره استهلاك و عمرشان کوتاهتر از مدتی است که شما می خواهید برق منطقه ای را به ایشان برسانید حتی در سوخت صرفه جوئی کنید چون روستائی امروز از عوامل نفت سوز و وسائل نفت سوز استفاده میکند چراغ توری دارد چراغ نفتی دارد و اگر شما يك موتور برقی داشته باشید برق او را بدهید بنده مهندس نیستم حساب بفرمائید مصرف برقی را که يك موتور برای يك تعداد وسیع تهیه می کند کمتر از میزان مصرف سوخت نفتی است که آنها تك تك توی چراغهایشان و علاء الدین هایشان باید بریزند و مصرف بکنند و نظر من این يك خدمتی در صرفه جوئی نفت ذقیقت است. در زمینه تأمین مسکن تنگناها هست اما من از همکاران عزیز يك انصاف و يك قضاوت می خواهم سال گذشته که خوشبختانه در آن سال هم دولت گشایش فوق العاده ای در درآمد های خودش داشت در تبه های منضم به بودجه با ملحقیات بودجه بقول آقای صدری کیوان تبصره ای بود که هزار و پانصد میلیون تومان به بانکهای تخصصی صنعتی وام میدادند اعتبار میدادند بجای آن ۲۰۰ میلیون دلاری که بآنها اجازه گرفتن وام از خارج داده بودند من در آن تاریخ در همین جا پیشنهاد کردم، مصرأ که بانکهای ساختمانی هم مشمول استفاده از این اعتبارات دولت باشند و متأسفانه وزیر محترم مشاور و رئیس سازمان برنامه باین پیشنهاد من پارسال موافقت نکردند طبیعتاً اکثریت محترم موافقت نکردند و خوشبختانه امسال می بینم که آنچه پارسال می گفتم امسال خودشان برقم بزرگتر در این بودجه و برنامه منظور کرده اند، تفاوت کارگرم کردن یکسال زمان یکساله است که بنظر من برای تأمین نیازها و اجرای برنامه ها

برای ما آقای یزدان پناه زمان کوتاهی نیست بنابراین اجازه بفرمائید این تفاهم را بکنیم که هر چه اقلیت میگوید از روی بغض و غرض نیست بلکه گاهی اوقات هم دلسوزی و علاقه دارند و اغلب اوقات هم دلشان می خواهد که تسریع بشود در پیشرفتها اگر فکری و پیشنهادی میدهند یا تعصب از روی رذشوم، خیلی خوشوقتم که دیشب در روزنامه خواندم که تصمیماتی گرفته شده که وام بابره کمتر داده بشود و همه بانکها وام مسکن بدهند و قسمی از اعتبارات دولت برای وام مسکن در اختیار مردم گذاشته شود، من در روزنامه ها خواندم و نمیدانم تا چه حد مورد تأیید شماست اما آنچه مسلم است مسئله وام یکی از کارهای گره گشای شماست و می تواند این وام ازنجیری بی وثیقه در مناطقی بابرنامه نظارت شده داده شود یعنی این وام بتدریج بکیفیتی داده شود که ساختمان جلو میرود و صرف این هزینه در ساختمان برای دستگاه وام دهنده مشخص باشد و در زمینه مصالح ساختمانی بنظر من در بعضی از جهات برای ساختمان ها عسرت و تنگنا پیدا کردیم، تنگنایی که باز هم بر میگردد با شتابها پیش بینی ما در ۷ سال گذشته، برای توسعه تولید سیمان پیش بینی کافی نداشتیم در دو سال اخیر باین کمبود و تنگنا مواجه شدیم و سرعت داریم این اشتباه را جبران می کنیم، اما من از شما میپرسم مصالح ساختمانی سنتی ما در محلها و روستاها بهترین کمک می تواند برای تأمین مسکن بروستائیان ایران باشد، پیدا کردن يك منبع گل رس و ایجاد يك کوره آجر پزی که حتی شاید در نقاط پراکنده آنقدر هم موجب آلودگی هوا نباشد که در تهران کوره های آجر پزی موجب آلودگی هوا هستند، معادن گچ، معادن آهک، استفاده از سنگهای ساختمانی می تواند با سرمایه گذاری های جزء در این رشته بصورت وسیع در سطح مملکت شما را برای تأمین مسکن بیش از نیمی از مردم که روستائی هستند یاری بکند و جبران بکند یکی دیگر از مسائلی که بنظر من باعث اشکال در کار مسکن است و بایک تغییر مختصر در تصمیمات می تواند گره گشا باشد، اینجا جناب وزیر صنایع را نمی بینم و نمی دانم معاونشان تشریف دارند یا نه، بهرحال خودداری کردن در حد معمول از ایجاد شهرهای صنعتی و پراکنده کردن صنایع در شهرها تا آنجا

که از نظر حساب فنی و امکانات بما اجازه میدهند تمام این مسائل را می گویم تا موافقین محترم دولت در مقابل بیان و عرایض که از روی نهایت صداقت میگویم، این را عنوان نکنند که هر کارخانه ای را همه جا نمی توان ساخت آن کارخانه ای را که در شهرها میشود ساخت آن را تقسیم کنند. صنایعی است که باید بر طبق تولیدات کشاورزی توزیع شود بنظر من این موجب ایجاد شهرکها خواهد شد جناب آقای الموتی دیده اند که نظر آباديك ده بود، کارخانه مقدم که آنجا گذاشته شد تبدیل شد يك نیمچه شهر موزه و آباد و منظم و از نیروی تلف شده اوقات بیکاری کشاورزان استفاده می کنند و از نیروی زن ها در بخش کشاورزی، که آنها کمتر فعالیت دارند و بیشتر فرصت کارهای صنعتی را دارند استفاده می کنند و چنین برنامه ای در سطح مملکت می تواند به سیاست توزیع جمعیت کمک کند جناب آقای انصاری از اهم مسائل برای شما اتخاذ سیاست ارشادی صحیح برای توزیع جمعیت بکیفیتی است که مشکلات و عوارض ناشی از تمرکز و دورهمی نشینی و هزار نوع عوامل و مفسد دیگر را از بین ببرد. برنامه های وزارت آبادانی و مسکن متأسفانه آنطور که در روز اول تنظیم شده بود و اولین وزیری که پایه این وزارتخانه را گذاشت بر اساس سیاست صحیح عمران روستائی و مسکن شهری که امروز بعد از انحراف از این هدف و برنامه با تغییر چند وزیر در این وزارتخانه بنده شما توصیه می کنم که اگر آن برنامه ادامه پیدا می کرد ما امروز باین مشکل مواجه نبودیم، اگر امروز سیاست و برنامه دولت اقتضا کرده است که این دو وظیفه بدو دستگاه مختلف یا چند دستگاه مختلف سپرده شود، تلفیق این وظایف و هماهنگ کردن این وظایف بزرگترین گره گشای کار شماست، آن چه برای العین دیدیم و عده پلائی شرکت های تعاونی مسکن با نمونه هایی که از دور و نزدیک داریم به چه جهت و به چه سبب دلیل منطقی بر شکست نداریم ولی ملاحظه عینی ما شکست شرکت های تعاونی مسکن است در امر مسکن شرکت های تعاونی برای کارکنان مجلس خواستیم تشکیل بدهیم نشد، برای فرهنگیان تشکیل دادند عده ای از آنها پول دادند ولی بجائی نرسیدند، کارکنان راه آهن از چند سال قبل پول دادند و سرمایه گذاری کردند

ولی از این راه بجائی نرسیدند، بنده تصور میکنم مقررات این کارها پیچیده است و مشکلاتی که در طریق حصول نتیجه وجود دارد مانع از این است که از طریق شرکت های تعاونی مسکن يك نتیجه مطلوب و منطقی برسیم، مطالعه این کارها و رفع این مشکلات بعهد خود دولت است، مشکل دیگری که در راه مردم شهر نشین وجود دارد مقررات پیچیده و درهم نقشه های جامع شهر و سپردن اجرای این مقررات بدست دستگاهی است که عملاً غیرمجهز هستند، در همین شهر تهران نقشه جامع شهر که بنظر من لااقل می بایستی تثبیت کننده و تضمین کننده سرنوشت مسکن افراد برای يك مدت نسبتاً طولانی باشد دستخوش تحولات و تغییرات عجیبی است که گاهی اوقات جناب آقای یزدان پناه در این نقشه مطالبی می بینم که واقعاً قابل جبران است، من از شما خواهش میکنم یکبار از خیابان عریض تخت جمشید که در حال حاضر یکی از بهترین خیابانهای ماست عبور کنید از اول تا آخر این خیابان در نقشه جامع شهر تهران جزو منطقه تجارنی است، ۶ تا خانه بین بهار بایک کوچهای، يك منظره کیفی درست در بر خیابان تخت جمشید بوجود آورده که من نمیدانم مال کیست؟ شما سؤال کنید چرا؟ در خیابانهای تخت جمشید که منطقه تجارنی است و همه ساختمانها می تواند از ده طبقه بیابا باشد این ۲۵۰ متر راه چرا و بچه علت باید باین وضع باشد. مسأله دیگری که مشکل ایجاد کرده و من هم از شما و هم از لیدر محترم اکثریت این استدعا را دارم این است که برای توسعه معابر آئین نامه و ضرابی در نظر گرفتیم این آئین نامه و ضرابی برای اینکه ب مردم تحمیل نشود بتصویب یکی از کمیسیونهای مجلس هم رسیده است و در آنجا ضریب افزایش قیمت عرض راهی است که باز میشود یا خیابانی است که توسعه پیدا می کند ولی در برنامه های موجود با ساختمان پارک وی و بزرگ راهها ما نه تنها بدو طرف این راه افزایش قیمت نمیدهیم و موجب ترقی نمیشویم بلکه با بستن راهشان حتی موجب زحمت هم میشویم، این آئین نامه غلط شهرداری و همه افراد شهر تهران مسلم است و شاید در سایر شهرها هم اگر پارک وی داشته باشند مسلم است چرا تغییر نمیدهید

شما سیدخندان را خراب میکنید میروید جلو، منزل یک آدمی را که در نهایت راحتی میتوانست بخانه اش برود پل داشته باشد و از یک خیابان ۲۰ متری استفاده کند و در یک خیابان بسته ۴۵ متری قرار میگیرند، چون ۴۵ متر بیشتر از ۲۰ متر است تفاوت ضربدر یک رقمی می شود و آن رقم هم ضربدر متر اژی می شود و یک نفر در خانه اش نشسته و راهش بسته شده و محاصره شده و یک پیش آگهی ۸۰ هزار تومانی برایش میاورند که تو در خانه ات نشسته ای و باید ۸۰ هزار تومان بدهی، بنظر من رفع این مشکلات با این آمادگی که اکثریت دارد برای دولت کار مشکلی نیست یک کم دور نبودن از مردم را می خواهد و دلسوزی و علاقمندی می خواهد که درد مردم را حس بکنند، میاورند اگر اشتباهی هست اصلاح کنند و ۲ سطر را عوض کنند و این مساله ای است در طرحی که وزارت آبادانی و مسکن طرح سرزمینی اصطلاح داده و ما با طرح جدید مواجه شدیم من نمیدانم نقشه های جامع با طرح سرزمینی موافقت دارد یا نه و آیا نقشه های جامع مقدم بر طرح سرزمینی، با اجرای طرح سرزمینی مغایرت دارد یا نه؟ من هنوز از کیفیت طرح سرزمینی بخوبی واقف نیستم و چیزی را که وقوف کامل بآن ندارم ابراد نمیگیرم، طرح سرزمینی به نقشه جامع شهر بستگی دارد و قاعدتاً باید قبل از نقشه جامع شهر بتصویب برسد انشاء الله با اجرای سیاست طرح سرزمین تصویب نقشه های جامع شهر بصورتی خواهد بود که نیاید، بگوئید که شهرداری تهران مستثنی است همه مردم از یک برنامه مطالعه شده دقیقی در دستگاه این دولت که متکی بر تخصص های شما مهندسان است اجرا بشود من شخصاً معتقدم که لوٹ مسئولیت، تجزیه مسئولیت و در اختیار نگذاشتن همه امکانات برای یک وظیفه در اختیار یک ستاد فرماندهی همیشه عوارضی دارد، وزارت شهرسازی و مسکن با این تنگنای تخصص که ما داریم در شهرستانها می تواند دفتر فنی استاندار باشد در شهرستانها می تواند دفتر فنی شهرداری باشد و وقتی مانا اینقدر از حیث مهندس و متخصص در عسرتیم چرا برآکنندگی اینها و تبدیل اینها به سازمانهای نارسا میگوئیم؟ بانجم اینها و با یک گذشت و همکاری و با یک هماهنگی در اجرای هدفها میتوانیم مسئولیت مشترک داشته باشیم و

هدفی را هم که می خواهیم پیش ببریم. تنظیم مقررات شهر سازی را می گذاریم بعهده وزارت مسکن و شهرسازی و اجرا و نظارت این مقررات را باید بدهند بشهردارها که انشاء الله امکان فنی را داشته باشند که پلیس های ساختمانشان فقط برای گرفتن حق پارت کینگ نباشد بدنبال آن باشند که ساختمان بکفیتی ساخته شود که برای ساختمانها برای مردم مصونیت ایجاد کند؛ من صریحاً عرض میکنم - هر ساختمانی که پس از تأسیس پلیس ساختمان شهرداری تهران خراب شد مسئولیت مستقیم آن باشهردار تهران است (صحیح است) یا وظیفه ای را قبول نکنند - یا اگر وظیفه ای را قبول کردند از عهده انجام وظیفه بیرون بیایند. باین مناسبت فکر میکنم چنانچه سیاست شهرسازی و طرحهای سرزمین و توسعه برنامه مسکن از آن اولویتی که من معتقدم از نظر دولت هم برخوردار باشد تمرکز این مسئولیت و در اختیار گذاردن این عوامل در انجام آن وظیفه برای یک وزارتخانه از اهم ضروریات است. برای کار مسکن و رفع مشکل گذشته وزیر سابق آبادانی و مسکن - لایحه ای که تصور میکرد - دواي درداست در ساحت مقدس مجلس شورای ملی حتی با تقاضای فوریت از اکثریت بتصویب رساند من خیلی خوشحال میشدم اگر از وزارت دادگستری وزیر یا معاونش اینجا تشریف داشتند و به آقایان میفرمودند و امیدوار هستم بر اساس این تذکر من بدولت گزارش بدهند که بر اثر اجرای این قانون مطالعه نشده - چقدر بر حجم دعای دادگستری بخلاف انتظار ما اضافه شده است - لایحه ای که مافکر میکردیم تا حدی رفع درداست تا حدی برفع مستأجر است و تا حدی از تجاوزات جلوگیری میکند - گفتیم که هر نوع چک و سفته ای که بابت اجاره ملک بگیرند از درجه اعتبار ساقط است - نتیجه این میشود که از مستأجر مستأصل چک را باسبم حامل میگیرند و باسبم کسی دیگر بیاتک میبرند و متأسفانه هنوز در مقررات جزائی چک آن قدرت و قوت قبلی باقی است و این پرونده ها به اشد درجه در دادگستری زیاد است. معایله بصوری برای فروش خانه میکنند و باسبم احتیاج شخصی تقاضای تخلیه میکنند. در آن روز عرض کردیم

در جائی که مسأله عرضه و تقاضا مطرح است، باید کوشید با اضافه کردن عرضه قیمتها را تنزل داد. تقاضاها را تأمین کرد و بخودی خود یک ضابطه منطقی بین مالک و مستأجر به کفیتی بوجود بیاید که حتی صنعت خانه سازی برای اجاره دادن هم یکی از مشاغل باشد. یکی از انواع سرمایه گذاری باشد. از یک طرف با ایجاد مقررات غلط، ایجاد ساختمان را برای اجاره محدود میکنیم. از یک طرف امکانات مالی مردم و قدرت خرید مردم برای خرید مسکن تا آن حدی نیست که در شرایط کنونی بتوانند مسکن تهیه کنند. شاید انشاء الله با این وامی که در این بودجه پیش بینی شده با این تسهیلاتی که اگر ۲۵ درصد اوراق قرضه مسکن بخرند، ۷۵ درصد وام خواهد داد که آنهم مشمول طبقه ای میشود که آن ۲۵ درصد اول را میتوانند بدهند. در صورتی که من و شما همه نمایندگان اکثریت و اقلیت معتقد بتأمین مسکن در درجه اول برای طبقات ضعیف و فقیری هستیم که از مسکن متناسب تادوران امروز انقلاب برخوردار نیستند. در چنین شرایطی طبقات کم درآمد ما از آپارتمانهای متری ۲۵۰۰ تومان نمیتواند استفاده کنند خیال میکنم این رقمی که عرض کردم آماري است که وزارت مسکن میدهد و گرنه در معاملات و در بازار رقم بالاتر از این است. باین مناسبت پیشنهاد میکنم برنامه هائی برای جلوگیری از مهاجرت بشهرها با اجرای یک سلسله برنامه ای که عرض کردم در نظر بگیرید. (ریگی- مهاجرت از نظر صنعتی لازم است) توصیه همکار محترم را هم در نظر بگیرید که مهاجرت لازم است، بنده معتقدم این مهاجرت غیر لازم است. ممکن است هر کدام دلایلی داشته باشیم، برای اینکه وقت نمایندگان را تفصیح نکنم، استدلالمان را بیرون خواهیم کرد.

اجرای سیاست عدم تمرکز واقعی بدفعات دولت در این ساحت مقدس مجلس شورای ملی بما وعده داد که سازمانهایی که غیر لازم است در تهران وجود داشته باشند و منطقه کار و فعالیتشان در استانها و بخشها است، بآن استانها و بخشها منتقل خواهند شد. متأسفانه بعضی از رؤسای اینها مثل اینکه دلشان نمی خواهد از تهران بروند. بعضی از روزهایی ما مانع از این است که بگوئیم رفیق برو! من فکر میکنم که مصلحت روزگار است که

سیاست عدم تمرکز به اشد درجه در مورد تمام سازمانها عملی بشود مادر منطقه که کیلویه یک سازمان عمران داریم. این سازمان عمران ما از روز تأسیس تا بحال یک دفتری در تهران داشته حالا که هزینه این دفتر بحداقل رسیده جناب وزیر کشاورزی بمن مرقوم فرمودند، که ماهی ۹۷۰۰ تومان بیشتر خرج ندارد شما بمن نوشته اید دهها هزار تومان خرج دارد دولی بهر حال جناب آقای دکتر یزدان پناه برای اینکه بیشتر اسباب تأسفاتان بشود، مطلبی را خدمتتان عرض میکنم. سازمان عمران که کیلویه، بودجه سه ساله اش را برای شما می خوانم: سال ۵۲ جمع کل هشتاد و پنج میلیون و صد و چهار و دو هزار ریال هزینه های پرسنل و دو میلیون و نهصد و هشتاد و پنج هزار ریال، هزینه های اداری و دو میلیون و صد و پنجاه و هشت هزار ریال جمع مساوی با کل بودجه یعنی یک سازمان عمرانی که کل اعتبارش عبارت است از هزینه اداری و پرسنلی (صدری کیوان - اینها را از کجادر آوردید؟) از توی کتاب بودجه بنده لااقل اینقدر بحوزه انتخابیه خودم علاقه دارم، سال پنجاه و سه جمع کل ۱۱۴۵۰۰ ریال هزینه های پرسنلی ۶۱۴۱۱ هزینه های اداری ۵۳۰۸۹ جمع مساوی با کل رقم بودجه سال پنجاه و چهار، جمع کل ۱۲۱۰۰۰ هزینه های پرسنلی ۷۵۰۷۰ هزینه های اداری ۴۵۹۳۰ جمع مساوی با کل رقم بودجه خوب شما ملاحظه بفرمائید یک چنین سازمانی در مرکز تهران، دفتر و سرکتر و رئیس دفتر و تلفن و محل اداری برای چی می خواهد؟ همه آنها را که بریزیم دور، یک طبقه از یک آپارتمان را اشغال کرده، و بروی دانشگاه که حداقل جناب آقای دکتر پویان ده نفر دانشجوی دوره پزشکی را میتوانند در آنجا سکونت بدهند که اینها زیاد هم وقت رفت و آمد نداشته باشند، این منحصر باینها نیست، آقای الموتی عمران دشت قزوین در تهران دفتری خواهد؟ عمران جیرفت در تهران دفتر میخواهد؟ بیاید دردها را واقعی حس کنیم، مسئولیتها را درست تشخیص بدهیم، مصلحتها را درست تشخیص بدهیم. من امروز در بیانم صف بندی ندارم در نهایت دلسوزی عرض میکنم و توجه میدهم. صبح هم حضور جناب نخست وزیر عرض کردم پاره ای از همکاران شان آن مقدار صداقت که در این بودجه با این هدفهای مشخص

که در این برنامه‌ها و بودجه‌ها هست و باید داشته باشند ندارند یا يك تعداد در انجام آن کوتاهی میکنند و گرنه تصمیم گرفته شده عدم تمرکز تا سرحد امکان باید عملی شود؛ مدیرعامل مس سرچشمه باید برود کرمان کارش را بکند و مس‌اش را استخراج کند. ماهم باو افتخار میکنیم، او تهران چکار میکند؟ این يك سیاست کلی ما است. توصیه سوم تمرکز کلیه زمینهای دولتی در يك سازمان واحد است. از انواع زمینهای دولتی اسم بردم، مجدداً اسم نمی‌برم، سازمان واجدی باید پیگیری کند، بنصرف این زمینها، باحقوق حق دولت، بنگهداری زمینهای که تا کنون بایر بوده و هنوز بان‌ها الحمدالله تجاوز نشده و واگذاری این زمینها برای مصارف عمومی بطور کافی برای خانه سازی و برای اجاره بدون حق انتقال. من صد درصد مخالفم که دولت زمینی داشته باشد و این زمین را توی بورس بخواهد وارد کند. این را باید برای مسکن و رفع نیاز و اجاره دادن بدون حق معامله و حق خرید و فروش باین شرکت‌های خانه سازی بدهیم. زمین در مالکیت دولت میماند، رویش خانه میسازند، و سکونت میکنند و از این طریق به تأمین مسکن کمک میکنیم، نه با ایجاد يك بورس جدید. بهمین دلیل در موقع طرح لایحه ثبتی زمینهای طرشت، استدعا کردم که این لایحه برگردد و در کمیسیون مسکن و شهرسازی با سیاست مسکن و شهرسازی هماهنگ شود، خوشبختانه این لایحه در شور دوم است و میتوانی لایحه را بگیری، ببینی و مفاد لایحه را با سیاست کلی خود تطبیق کنی. بنده خیلی معذرت میخواهم آقای دکتر معتمد وزیر و وقتی عرضی داشتم از نظر صنایع در مورد مسکن بنظر کمی دور می‌آمد اما اشاره کردم، با ایجاد صنایع در نقاط مختلف مملکت تا يك پراکندگی داشته باشد تا هم بهمران روستائی و هم شهر کهای صنعتی کمک کنند. البته باید بگویم که من با شهر صنعتی موافق نیستم و شهر کهای صنعتی را بیشتر دوست دارم. انشاءالله عرایضم در صورت مذاکرات مفصل از نظر تان خواهد گذشت. توصیه چهارم من سرمایه گذاری و دادن وام برای تولید مصالح ساختمانی و مصالح سنتی در سراسر مملکت است. شما اگر بخواهید با واحدهای صنعتی بزرگ هر قدر تولید میکنید، بکنید

دفتری برای ثبت وعده ها هست جناب وزیر اطلاعات هستند؟ بنده از شخص جنابعالی استدعا دارم لااقل این وعده های مستند زمان بندی شده ۱۳۰ طرح باامضای ۱۸ معاون رسمی وزارتخانه هارا تقدیم کنم آنها که بموقع انجام شده است مأمورینش را تشویق کنید آتهائی که بموقع انجام نشده است هر طور که خود شما مصلحت میدانید موجهی فراهم آورید که دیگران عبرت بگیرند و تصمیمات مسلمی را که بمردم وعده اجرای آن داده می‌شود در بونه فراموشی نسپارند در منطقه یاسوج از نظر آموزش و پرورش ما گرفتار کمبود معلم بخصوص دبیر هستیم برای اینکه حق را گفته باشم و در بیان این حق تشکری هم ضمیمه است برای جبران عقب ماندگی مناطقی نظیر بویر احمد شخص رئیس دولت برنامه‌ای بسیار عملی و منطقی و مترقی منظور کرده‌اند و آن اعزام تعدادی از دیپلمه های این مناطق که اهل منطقه و تحصیل کرده این منطقه باشند بدانگاه هاست يك چنین فرصت ذیقیمتی آقای دکتر شریفی از دست ما و مردم محتاج بتوجه بیشتر بویر احمد بواسطه ضعف دستگاه تعلیماتی و آموزشی دارد از دست میرود چون وزارت علوم گزارشی دارد که دیپلمه های این مناطق که بدانگاه راه پیدا میکنند که البته برای مردم مناطق راه پیدا کردن بدانگاه آرزویی بوده است و این بنظر من يك شکر گزاری به پیشگاه رهبر بزرگ مملکت را لازم دارد که مایستوانیم سالیانه ۵۰ دیپلمه بویر احمد را بدانگاه بفرستیم و برای من جای نهایت تأسف است که عدم توجه به کادر تعلیماتی این منطقه در گذشته و اشتغال پاره‌ای از مأمورین شما به مسائل دوران و وظیفه موجب این شده است که این بچه‌ها وقتی بدانگاه راه می‌یابند آقای دکتر حقدان بحق بمن میگویند آنها عقب افتادگی دارند اینها پاهای دیگران نمی‌رسند و من فکر میکنم بجای اینکه دکتر حقدان این حرف را بمن بگویند باید بشما میگفت امکان هست، وسیله هست بخرج دولت در سابه و پرتو عنایت اعلیحضرت جوانان دیپلمه‌ای بدانگاه میروند ولی این دیپلمش را فقط با فشار بغمزش و علوم حفظی بکیفیتی گرفته چون دبیر ندارد. ارتباط این منطقه از طریق تلفن و تلگراف که يك نیاز طبیعی است از روز

چهارشنبه ۱۳ آذر که روز خاصی است قطع شده و من سند کتبی دارم تلگراف کرده‌ام برگشته وزیر آن نوشته‌اند ارتباط با یاسوج قطع شده این زیاد افتخار آمیز نیست با این وسعت سرمایه گذاری در زمینه ارتباطات کمی شود و من استدعا میکنم برای تأمین ارتباط تلفن و تلگرافی که اگر خواستند با تهران تماس بگیرند به چنین مانع و مشکلی آنهم در موقع حساس برخورد نکنند اگر احتیاج به ارائه سند داشته باشد فتوکپی نامه‌ها و تلگرافاتی را که من مخابره کرده‌ام وزیرش نوشته‌اند ارتباط با کلیه مناطق قطع است به جناب آقای وزیر پست و تلگراف تقدیم خواهم کرد از اطلاع کلام معذرت می‌خواهم آنچه تلخ و شیرین عرض کردم از يك فرد خیر خواه و علاقه مند به نتیجه خوب برنامه‌های انقلابی مملکت است من امیدوار هستم باحسن توجه آقایان وزراء و طبعاً تبعیت و تأثیری که از روحیه انتقاد پذیری شخص نخست وزیر در آنها ایجاد شده است اگر در مطالبم موارد و نکات مفیدی بنظر تان رسید متعصبانه در مقام تکذیب بر نیایید بروید و مطالعه کنید بنده این‌ها را با اسم خودم ثبت نمیدهم متنی هم به کسی ندارم در حدود عقل و سابقه و نیتی که در خدمت به مملکت دارم مطالبی بود عرض کردم امیدوارم اگر تلخی در مطالبم بود با دیده اغماض نگاه کنید توفیق ملت ایران را در راه خدمتگزاری به شاهنشاه بزرگ در راه تحقق آرمانهای بزرگ اجتماعی انقلابی ایران و در راه عظمت و سر بلندی کشور ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران از صمیم قلب خواهانم (احسن - احسن).

رئیس - آقای دکتر علوم می‌فرمائید.

دکتر رضا علومی - در نظام مقدس شاهنشاهی ایران، بازده افتخار آفرین ۱۲ ساله انقلاب شاه و ملت درخشندگی و تابناکی ویژه دارد و دولت حزبی هم مسلک جناب آقای هویدا را در تقدیم بودجه عظیم کنونی و دیگر تلاشهای روز افزون، کارنامه‌ای درخشان و افتخار آفرین است.

اعضاء فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین در دفاع از بودجه بنا عظمت سال ۱۳۵۴ و لایحه اصلاح بودجه سال ۱۳۵۳، مشکلی ندارند نظر تحلیل موضوع

با توجه به اظهارات نماینده محترم اقلیت با توجه به افتخاری که نصیب من شده به عنوان عضو منضبط فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین مطالبی را تجزیه و تحلیل خواهم کرد که ناظر باین موارد است یکی شناخت مملکت خودمان از نظر افزایش جمعیت یا باصطلاح عامل دموگرافیک در مجموعه جامعه ایران، مطلب دیگر رشد اقتصادی و درآمد سرانه ایران است، رشد اقتصادی ما افتخار آفرین است در سال ۱۳۴۰ یکصد و نود و هفت دلار در آمد سرانه داشتیم امسال در سال ۵۳ در آمد سرانه مان بیش از ۱۲۰۰ دلار است و با احراز مقام چهاردهم در این خصوص بین کشورهای که بزرگترین تولید رادر جهان دارند ما باز هم مقام بالاتری را داریم مسئله رشد اقتصادی و درآمد سرانه مسئله ای است که بعرض خواهم رسانید، مورد دیگر صنعتی شدن کشور ما است جامعه ایران بعد از گذراندن یک دوره پوسیده فئودالیسم ارباب زعیتی در طی ۱۲ سال توانسته است بر فراز ویرانه های فئودالیسم جامعه ای صنعتی را بسازد و الا آن در آستانه صنعتی شدن هستیم بنابراین مسأله صنعتی شدن و ارتباط آن با بودجه مملکتی که الا آن مطرح است مطلب دیگر عریضم به یک پدیده اساسی است باسم شهرگرایی، یعنی گرایش روستائیان بسوی شهرها، که با صنعتی شدن ارتباط منطقی و مستقیم دارد. حرفه ها و مشاغل بسیاری در پرتو تجلیات انقلاب ایران در مملکت ما ایجاد شده است بررسی این مبانی و نتیجتاً استنتاج آن برای تحلیل مسائل بودجه ای، موضوع دیگر عریض من هست بادگر گونی جامعه ما و با قرار گرفتن در آستانه صنعتی شدن، با دگر گونی کیفیت رشد جامعه در پرتو انقلاب، خواه ناخواه نیازها تغییر میکند. توقعات جامعه کاملاً متفاوت خواهد بود و این نکته شمی خواهد بود که در عریضم استماع میفرمائید بعد بسازندگی ها میرسیم و سعی خواهم کرد عریضم مستند و نتیجه بخش باشد. در آخر برنامه بودجه دولت را در مورد تأمین مسکن مورد بحث قرار خواهم داد که افق افتخار آمیز مملکت ما بسوی دروازه های تمدن بزرگ در پرتو نظام شاهنشاهی و مکانیزم حزبی و سیستم صحیح همکاری دولت و پارلمان و همه قشرهای اجتماعی است (احسن) بنابراین من

عریضم را از موضوع مسکن و افزایش جمعیت در جامعه ایران آغاز میکنم نمایندگان محترم توجه فرموده اند که رشد جمعیت در ایران بطور متوسط در سال ۲/۹۰ است. در ۱۳۲۰ جمعیت مملکت ما در حدود ۱۵۵ میلیون نفر بود در ۱۳۵۲ جمعیت کشور ما به ۳۲ میلیون نفر رسید. و تا آخر امسال حدود ۳۳ میلیون و تا پایان سال ۱۳۵۴ حدود ۳۴ میلیون نفر رسید. و تا آخر امسال حدود ۳۴ میلیون نفر افزایش خواهد یافت.

برنامه ریزی برای مسکن در چنین جامعه ای با تدبیر و باسنجش و با استفاده از کلیه امکانات مزبور انجام شده: اولاً دولت در طی برنامه پنجم برای ساختن ۳۰۰ هزار واحد مسکونی در سال برنامه ریزی و اقدام کرده و مخصوصاً در تعیین استانداردهای مناسب و توجه بیشتر بگروه های کم درآمد حداکثر تلاش ممکن را مبذول داشته است.

با کیفیاتی که این پدیده دمکراتیک - از نظر برنامه ها و کار دولت و بودجه خواهد داشت در برنامه دولت در گزارش کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی تقسیم اعتبارات روشن است. بودجه دفاعی آنچه که مصلحت مملکت هست ۲۸ درصد بحق برای دفاع از مملکت و بعد آنچه که ما را از نیازهای نخستین جامعه نیازهای دوم آن پدیده کشانده است که جامعه شناسان وقتی نیازها را تعبیر و تفکیک میکنند اول خوراک و پوشاک و مسکن است بعد رفاه و فرهنگ و تاحدی هم زندگی که با جوامعی که تحمل دارند انطباق پیدا میکنند یک جامعه ای که نیازهایش در مراحل اول بر آورده شده در مرحله دوم - دیگر یک کشور توسعه نیافته نیست قهرماً میرد از د بر فاه یعنی آنچه که جوامع بشری بعنوان نیازهای گروه دوم بیان میکنند (صحیح است - احسن) لذا در مسئله رفاه و اختصاص بودجه ها بر فاه دال بر این است که ما در مسائل دیگر مملکتمان آنچنان پیروزموفق بوده ایم که بمسئله رفاه میرد از بیم مسئله رفاه مبین بازده افتخار آفرین دولتی است که در پیروی از منویات شاهنشاهی ایران رسیده است بمرحله ای همانطور که در گزارش بودجه ملاحظه میفرمائید ۱۸ درصد از بودجه مملکت صرف امور اجتماعی میشود یعنی بعد از

دفاع که اهم مسائل است بلافاصله میرسیم بامور اجتماعی یعنی ۱۸ درصد و در ۲۴ درصد امور اقتصادی هم یک معنا و یک منطق و یک مفهوم رفاهی نهفته است. در امور دیگری که باز ارتباط با رفاه بیش از ۳۲ میلیون ایرانی دارد مسأله ای تحت عنوان اموری که از نظر تکنیک و نحوه کار، تقسیمات صحیح، پیش بینی اعتبارات صحیح و در مقابلش درآمدهایی دارد که کاملاً در متن بودجه برای تمام جهات رعایت شده است. در مسئله اول راجع به جمعیت عرض کردم افزایش جمعیت ۲/۹ درصد چه دگر گونی در جامعه ما پدید آورده است. جامعه ایران قبل از انقلاب بیش از ۷۰٪ روستائین داشت یعنی بیش از دوثلث جامعه ما روستائین بود بعد از انقلاب ایران قهرماً یک نقطه اساسی این است که رشد صنعتی در جامعه انقلابی قوی تر است و با رشد صحیح تری حرکت می کند تا رشد کشاورزی در منطق رشد برای گذشتن از یک اقتصاد قدیم از یک اقتصاد فئودالیه، منحط گذشته و برای رسیدن یک منطق تازه با مختصات تازه در جامعه صنعتی قهرماً باید رشد صنعتی از رشد کشاورزی سریع تر باشد و این یکی از نکات اساسی بودجه ماست که ما وقتی ارقام بودجه را ملاحظه میکنیم و آمار رشد مملکت را ملاحظه میکنیم، این ارقام ارقام مطالعه شده است که در سطح بین المللی هم دارای اعتبار است ما در اثر تلاش دولت در پیروی از منویات ملوکانه بازدهی که الا آن می توانیم ابراز کنیم و بدین اعلام کنیم مجامع بین المللی تأیید میکنند. این میزان رشد نمایانگر رشد ماست. در سال ۵۲ میزان رشد به این کیفیت بوده است رشد تولید ناخالص بقیتمت های ثابت ۴۴ درصد که در سال ۱۳۵۳ بمیزان ۴۰ درصد است رشد درآمد بخش نفت در پرتو رهبریهای خردمندانه شاهنشاه و اجرای منویات ملوکانه، توسعه داشت رشد درآمد بخش نفت ۱۲۵ در صد اینست نکته دگر گونی جمعیت ما رشد ۱۸/۷٪ یعنی تقریباً ۹ دهم درصد رشد صنعتی جامعه ما بمیزان ۱۷/۷ در صد است یعنی تقریباً ۱۹ درصد اما رشد گروه کشاورزی ۵/۸ درصد و اینکه در مسأله رشد کشاورزی امروز هم صحبت شد ما دارای رشد کشاورزی در طی ۱۲ سال انقلاب هستیم طی آمار

جهانی دارای ۵/۸ رشد کشاورزی هستیم ولی مسلم است که در منطق انقلاب باید رشد صنعتی بیشتر باشد. بفرمائید برای اینکه طبق محاسبه دقیق ما از آن رشدی که ۱۹٪ در صنایع داریم و در مقابلش ۵/۸ رشد کشاورزی داریم منتهی اگر ۱۶٪ از کل جامعه ما تولید جامعه ما در سال ۱۳۴۰ تولید صنعتی بود این ۱۶٪ در سال ۴۰ به بیش از ۴۰٪ در سال ۱۳۵۳ رسیده که تولید صنعتی مملکت ما است، یعنی همان طوریکه میزان ۵۰۰ دلار در آمد سرانه که در گذشته دهه انقلاب اعلام شد صریحاً و دقیقاً بمیزان بیش از ۱۲۰۰ دلار رسیده است و از ردیف کشور های توسعه نیافته خارج شدیم و در سال جاری بمیزان ۱۲۰۰ دلار رسیدیم، بهمان کیفیت از ۱۶٪ از کل تولید صنعتی در مقابل کل تولید جامعه رسیده ایم به ۴۰٪ بعد در آستانه صنعتی شدن هم جامعه صنعتی را وقتی تعریف می کنیم جامعه ایست که ۵۰٪ تولیدش صنعتی باشد با تمام مختصات و ویژگیهایی که دارد، جامعه ما از ۱۶٪ تولید صنعتی بمیزان ۴۰٪ تولید صنعتی رسیده است بین سالهای ۱۳۴۰ تا ۱۳۵۳ بیش از ۴۰٪ تولید مملکت ما تولید صنعتی است یعنی در پایان برنامه ششم بازودتر از آن، ما خواهیم رسید در ردیف کشورهای که در آسیای جنوبی و ژاپن هستیم که جزو کشور های صنعتی می شویم. بنابراین این رشد صنعتی ارتباط با بودجه و دولت دارد که افتخار می کنیم که فراکسیون و حزب ما از آن دفاع میکنند (صحیح است) با اجازه مقام ریاست و ریاست محترم فراکسیون یک شعری هم از حافظ شیرین سخن می خوانم و باز با اجازه آقایان میروم در تجلیل ارقام.

حافظ می گوید

در طریقت هر چه پیش سالك آید خیر اوست
در صراط مستقیم ایدل کسی گمراه نیست
(احسن - آفرین)

دولت ماصراط مستقیم دارد توفیق دارد بسایک سیستم دموکراتیک بسیار دقیق عمل میکند و لذا این افتخار ماست و بسیار کار آسان و افتخار آمیزی است که بخوایم از چنین بودجه عظیمی دفاع بکنیم. در مسئله جمعیت و افزایش جمعیت خواه ناخواه افزایش جمعیت با این کیفیت یعنی جامعه ای که در سال ۱۳۶۰ با محاسبه ۲/۹

درصد جامعه‌ای خواهد بود. تقریباً ۴۰ تا ۴۵ میلیون جمعیت و ۷۵٪ نیروی انسانی شاغل در جامعه و در شهرها و شهرنشین که روی این مطلب گرایش شهرنشین می‌کند و حالا چنین جامعه‌ای با چنین نیازهایی یعنی نیازهای خوراک و پوشاک و مسکن و رفاه و فرهنگ و زندگی مرفه، چنین جامعه‌ای با این کیفیات قهرآنی نیازها و میزان توقعات مردم آن جامعه افزایش پیدا می‌کند. نمی‌شود که یک جامعه‌ای به ۱۲۰۰ دلار در آمد سرانه برسد و من باب مثال مسأله نیاز مسکنش بکفایتی که مطرح است مطرح می‌شود. FA سازمان کشاورزی و جهان سوم سرعت کشاورزی و جهان سوم سرعت را خطرناک میدانند. یعنی می‌گویند در پایان هزاره دوم آستانه هزاره سوم عموم انسان‌ها از نظر تغذیه چه کیفیتی را خواهند داشت مسئله مسکن امروز اثر گرایش روستائیان بسوی شهرها و تنها در مملکت مادر کشور های شرق و غرب چه در بلوک شرق و چه در بلوک غرب مسئله جامعه و دولتهاست تنها این برای مملکت مانیست این مسئله خاص مملکت مانیست بلکه یک مسئله است که هر وقتی طرح می‌کنیم تازه است من بحث مسکن را خوشبختانه وقتی که بر حسب وظیفه حزبی فرمودند صحبت بکنم عرایض مزین شد با فرمایش شاهنشاه در مسئله مسکن رهبر مملکت هنگام افتتاح دوره سالانه مهرماه ۱۳۵۳ که برای قوه مقننه مملکت اوامر اساسی صادر فرمودند که همچنین برای دولت هم هست. ضمن مسائل دیگری که امر فرمودند در امر خانه سازی دستور می‌فرمایند اگر تا بحال زیادتر از این کار نشده است بعلت کمبود مصالح ساختمانی بوده است که امیدواریم با پیش‌بینی‌هایی که شایه این کمبود در اواخر برنامه پنجم و اوایل برنامه ششم برطرف گردد. خود دولت و نمایندگان اکثریت هم مشکلات مسکن را کاملاً میدانیم. مطالبی که من و خود ما پشت همین تریبون و یا در فراکسیون هیامان و یا در حوزه هیامان مفصلاً راجع بمسکن صحبت کردیم در ضمن برنامه‌هایی که دولت مطرح کرده است کاملاً بان توجه کرده است. (مصطفوی - در همین برنامه هست. در همین برنامه و موارد دیگر) در گزارش نخست‌وزیر در موارد دیگر این نکته ذکر شده است. ولذا برای مسکن تا بپردازیم بمطالب

دیگرمان این اقداماتی است که مورد نظر دولت است که این اقدامات انجام شده است. اول این رقم است این یک بررسی دقیق است برای برنامه پنجم موضوع ۱۰ هزار یا ۲۰ یا ۳۰ یا ۴۰ هزار مسکن نیست موضوع ۳۰۰ هزار واحد مسکونی است که در برنامه ریزی است. ولذا برای هر ۶۰ نفر ایرانی یک واحد مسکونی خواهد بود. پس این مسأله‌ای که جمع بررسیها گفته میشود که برای دارنده خانه در ایران مقام دوم را برای ایران بین ممالک ایجاد میکند این مسئله با این برنامه تطبیق میکند بنابراین کسی از مسئله مسکن غافل نیست. در بودجه هست در برنامه هست و دنباله‌گیری هم میشود و تحقق هم پیدا میکند. موضوع دوم وسائلی که برای ایجاد مسکن است از طریق اشخاص با کمک مالی که بان‌ها میشود و یا با بهره‌های مناسب همان طوری که اشاره فرمودند در روزنامه دیشب منعکس بود. تمام بانکها می‌توانند وام مسکن بدهند. میزان بهره که در هیچ کجای دنیا سابقه ندارد صورت بهره‌های بانکی در سایر نقاط دنیا است که بعضی از بانکها تا ۱۲٪ و ۱۴٪ در صد بهره را بالا برده‌اند. در تصمیم اخیر دولت برای سازندگی مسکن میزان بهره‌ای که وجود دارد ۴ تا ۶ درصد است یعنی از نظر تقسیط و یا از نظر مدت طولانی و امها ۱۵ ساله و با بهره‌ای نازل که اگر کسی حتی ۲۰ درصد قیمت مسکن را تهیه کند تا ۸۰ درصد بانکها با وراق پس انداز مسکن با و وام میدهند و با اقساط طویل‌المدت این مبلغ را می‌پردازند. روز سه شنبه آینده شورای پول و اعتبار هست. پس فردا در این شورای پول و اعتبار اولین نکته‌ای که مطرح خواهد شد مسئله کاهش نرخ بهره وام مسکن است. این مسئله اثر خواهد گذاشت در تشویق افراد بسازندگی و مشی صحیح برنامه‌های دولت، تسهیل برای افراد از نظر ایجاد مسکن بکفایتی که روز سه شنبه در شورای اعتبار و پول مطرح خواهد شد قبل از تصمیم اخیر راجع بمسئله مسکن سه بانک بمسئله وام مسکن پرداخت، بانک رهنی - بانک زرافه و بانک ملی ایران از تاریخ امروز تمام بانکهای ایران مسئله وام مسکن را اقدام خواهند کرد.

شورای اعتبار و پول میزان بهره را باز کاهش داده است در نتیجه تمام تسهیلات برای امر خانه سازی هست. مسئله بانکهای تخصصی با رعایت این نکته است

که حتی الامکان در مراکز استانها و شهرها این بانکها پدید آید که حتی وام گرفتن هم آسان باشد و مسئله بانکهای تخصصی منطقه‌ای به کفایتی است که حتی در بانکهای تهران این بانک در محل‌ها است یکی از اقداماتی که کیفیت وام‌گیری را تسهیل میکند، مسئله مصالح ساختمانی است و این یکی از موضوعاتی که وقتی مسکن را مطرح میکنیم نباید این نکته را از خاطر دور بداریم مسئله مصالح است معهدا دولت تلاش خود را کرده است. سال گذشته طبق آمار دقیق اضافه تولید سیمان بعیزان ۳۰۰ هزار تن افزایش تولید داشتیم، ولذا مسأله مصالح ساختمانی با تمام مشکلاتی که در تمام دنیا بوده است بازرسی شد که حتی الامکان بهتر باشد. این عامل اساسی است و اجرای آن در زمینه اجرای قراردادهایی فراهم میشود برای ساختن ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در طی برنامه عمرانی پنجم که اینها عبارتند از خانه‌هایی با روشهای صنعتی و خانه‌هایی Préfabriqués یا پیش ساخته شده که مجموعاً ۳۰۰ هزار واحدی که در برنامه هست جمعاً ۵۰۰ هزار خانه نه تنها در برنامه هست عمل هم هست و این نتیجه واقعا افتخار آمیز را در همین برنامه پنجم خواهیم دید. میزان اعتبارات ارقام بودجه را مطالعه فرموده‌اید این مؤاخذی که عرض میکنم همانطوری هست که در متن بودجه با مطالعه ملاحظه فرمودید. اعطای وام به بخش خصوصی و شرکتهای تعاونی مصرف برپایه یک رویه منطقی تعاونی است سیستم اقتصادی ایران نه یک سیستم سرمایه‌داری است نه یک سیستم متمرکز بلوک‌های دیگر، سیستم اقتصادی ایران یک سیستم اصیل و مختلط است و در این سیستم اساس مختلط انقلابی ایران، تعاونی‌ها نقش اساسی را بعهده دارند. در مسأله مسکن هم شرکت‌های تعاونی مسکن یکی از پدیده‌هایی هستند که مسأله خانه و مسکن را تا حد زیادی تأمین می‌کنند و نتیجتاً عامل اساسی بشمار می‌آیند. در مسأله خانه‌سازی برای امسال، سال ۱۳۵۳، میزانی که وجود دارد ۶۸ میلیارد ریال است که در این بودجه تأمین اعتبار شده است و برای سال ۵۴، پنجاه درصد به این میزان اضافه شده است. در بودجه سال ۵۴ که الان مطرح است ملاحظه می‌کنید که در

برنامه پنجم با در نظر گرفتن آن واحد ۳۰۰ هزاری که عرض شد آن واحد ۲۰۰ هزار دیگر مجموعاً ۸۱۰ هزار واحد مسکونی ساخته خواهد شد که ۲۴۰ هزار واحد مسکونی علاوه بر برنامه‌های امور روستائی که هست، اختصاص دارد به روستاهای بزرگ ایران. در مسأله روستاهای ایران دو برنامه است: یکی از طریق تعاون و امور روستاها و دیگری از طریق مسکن و شهرسازی، یعنی این میزان ۲۴۰ هزار یک رقم از کل رقمی است که خانه ساخته میشود برای روستاها. این ۲۴۰ هزار واحد مسکونی تنها به روستاهای بزرگ اختصاص دارد. مسأله مسکن و مسأله تأمین مسکن بایک امر ملی و انسانی و بشر دوستانه در سال جاری ماهانگ شد. عده‌ای از برادران ما، کسانی که از نظام ناسامانی بغداد دچار شکنجه‌ها شده بودند از عراق به ایران پناه آوردند، پناهندگان کرد، و این پناهندگان بوسیله دولت و دیگر مقامات مملکتی اسکان یافته و انواع وسائل برای آنها فراهم شد. و اگر بگویم که انسانی‌ترین وسائل برای آنها بکار رفت، بیان حق واقع است. حکومت همسایه‌ما به آنها شکنجه و زجر و بی‌خانمانی داد ولی ملت ایران در پرتو نظام مقدس شاهنشاه و دولت در حدود ۱۷۰ هزار نفر از کردها را پناه داد، بحکم مهمان‌نوازی ملت ایران و به انسان‌دوستی و نوع پروری. خوشبختانه آقای مهندس شهرستانی هم تشریف آوردند، خودشان شاهد نحوه اسکان دادن آن ۱۷۰ هزار کرد بودند و ملاحظه کردند که چگونه برای آنها خوراک و پوشاک و مسکن تأمین شد (صحیح است، احسن) و این یکی از افتخارات ماست. (یکی از نمایندگان - در مورد شیرو خورشید هم بفرمائید) تلاش شیرو خورشید سرخ‌م که صمیمانه با دولت همکاری کرد چشمگیر و درخور تحسین بود اکثر اعضای این سازمان بزرگ، با جاد و دیگر وسائل با دولت و مأموران دولت همکاری کردند و توانستند این ۱۷۰ هزار نفر را پذیرائی کنند و مسکن دهند که در اینجا باید بنام یک ایرانی از شیر و خورشید سرخ ایران هم تشکر کنم (صحیح است) اینها نمونه‌هایی است که فقط فی حد ذاته بحث نمیشود مین یک تلاش منظم و یک مکانیزم صحیح کادر دولتی است که هر وقت حادثه‌ای پیش می‌آید و اتفاقی می‌افتد، بلافاصله تلاش و چاره‌اندیشی می‌کنند و نتیجتاً بازده افتخار آفرینی در

قبال شاهنشاه و ملت ایران دارد. در این بودجه ۹۰۳ پروژه است شامل عمران شهری و ساختمانهای دولتی و ۹۷۶۷ واحد مسکونی، و همچنین ۱۴۶۶۰ میلیارد ریال در سطح کشور، ملاحظه می فرمائید که در حقیقت این پروژه نیست از مرحله پروژه به عمل رسیده است و در دست اجراست. یعنی در مرحله تحقیق و اقدام بود. یعنی است جامعه ما با این کیفیت اگر مسائلی راجع به مسکن هست اولاً توجه به این موضوع است هم برنامه ریزی اصیل و منطقی میشود دولت عمل می کند و لذا در این زمینه جامعه ما جامعه ای است که هم مرحله رشد را طی می کند و هم مرحله توسعه را. جامعه شناسان رشد و توسعه را با هم یکی نمی دانند بلکه پیوند می دهند. رشد يك محاسبه ریاضی است میزان درآمد سرانه مادر سال ۱۳۴۰ با ۱۹۷ دلار در ردیف کشور های توسعه نیافته بود. در سال ۱۳۵۱، در کنگره دهه انقلاب میزان درآمد سرانه ما ۵۱۴ دلار بود و در سال ۱۳۵۲ به سبب دو پیروزی اساسی، یکی در نهم مرداد ماه که با رهبری شاهنشاه تملک کامل تأسیسات نفت را یافتیم و دیگری در دسامبر ۱۹۷۳ که افزایش قیمت نفت تحقق یافت و بعد سازندگیهای دیگر درآمد سرانه ایران از ۵۱۴ دلار به بیش از ۱۲۰۰ دلار رسید. این يك محاسبه رشد است. یا در مسأله آموزش کشور که در سال ۱۳۲۰ تعداد کل دانش آموزان کشور ۴۰۰ هزار نفر بوده است ولی در سال ۱۳۵۳ تعداد کل دانش آموزان ما بمیزان ۲ میلیون نفری که در چند سال پیش بود، محدود ۷ میلیون نفر رسیده است که هم اکنون در واحد های آموزشی مملکت مشغول تحصیل و فراگیری هستند. این محاسبه کمی است، يك محاسبه ریاضی است، مسأله توسعه جامعیت دارد یعنی وقتی

نام کشور	تولید خالص به میلیارد ریال	جمعیت به میلیون	درآمد سرانه
(۱) - ایالات متحده آمریکا	۱۱۰۰	۲۰۵	۵۳۶۵/۸۵۳
(۲) - ژاپن	۲۸۰	۱۱۰	۲۵۴۵/۴۵۴
(۳) - اتحاد جماهیر شوروی	۲۶۰	۲۵۰	۱۰۴۰
(۴) - جمهوری فدرال آلمان	۱۸۰	۸۲	۲۱۹۵/۱۲۱
(۵) - فرانسه	۱۶۵	۵۲	۳۱۷۳/۰۷۶
(۶) - کانادا	۱۱۰	۲۱	۵۲۳۸/۰۹۵
(۷) - بریتانیا	۹۰	۶۰	۱۵۰۰

نام کشور	تولید خالص به میلیارد ریال	جمعیت به میلیون	درآمد سرانه
(۸) - جمهوری خلق چین	۸۵	۷۵۰	۱۱۳/۳۳۳
(۹) - ایتالیا	۷۵	۵۹	۱۲۷۱/۱۸۶
(۱۰) - هند	۶۰	۵۵۰	۱۰۹/۰۹۰
(۱۱) - سوئد	۴۰	۸	۵۰۰۰
(۱۲) - هلند	۳۷	۱۴	۲۶۴۲/۸۵۷
(۱۳) - بلژیک	۳۵	۱۲	۲۹۱۶/۶۶۶
(۱۴) - ایران	۳۲	۳۲	۱۲۰۰ دلار در ژانویه ۱۹۷۴ و ۱۲۰۰ دلار در طی سال ۱۹۷۴
(۱۵) - برزیل	۳۰	۹۸	۳۰۶/۱۲۲
(۱۶) - استرالیا	۲۸	۱۴	۲۰۰۰
(۱۷) - اسپانیا	۲۸	۳۳	۸۴۸/۴۷۴
(۱۸) - فدراسیون سوئیس	۲۶	۸	۳۲۵۰
(۱۹) - جمهوری آفریقای جنوبی	۲۰	۱۵	۱۳۳۳/۳۳۳
(۲۰) - مکزیک	۲۰	۳۵	۵۷۱/۴۲۸

بدین ترتیب ملاحظه می فرمائید که در اول ژانویه ۱۹۷۴ ایران در جهان، مقام چهاردهم را داشت با درآمد سرانه هزار دلار ولی الآن این درآمد به ۱۲۰۰ دلار رسیده است و در نتیجه مقام یازدهم را داراست. آزمونانی که ایران مقام ۵۶ را در جهان داشت تا به امروز بیش از چند سالی نگذشته است و بر اثر رشد سریع اقتصادی ایران که در ژانویه ۱۹۷۴ مقام چهاردهم را داشت در دسامبر امسال به مقام یازدهم رسیده است و «باش تا صبح دولتش بدمد» و در آینده نزدیکی همانطور که شاهنشاه فرمودند در ردیف پنج یا شش کشور بزرگ تولید کننده خواهد بود (صحیح است، احسن). اینها ارقام و آماری است که دنیا آن را قبول دارد. اینها يك مسلمات تاریخ اقتصادی و سیاسی و جهانی امروز دنیا است. این آمارهای جهانی را در مراجع بین المللی، بلوکه های مختلف دنیا می نشینند و رویش حساب می کنند و وقتی گفته میشود مقام یازدهم را ایران دارا است، همه قبول دارند و تأیید می کنند و تردید ندارند. و مبانی دیگری هم که در موضوع رشد کشاورزی یا صنعتی یا موارد دیگر عنوان میشود اینها عوامل جهانی مسلم است که خواه ناخواه دنیا

قبولش دارد. این موارد و این بررسی ها چهره جامعه ما را در سطح جهانی و عظمت رهبری شاهنشاه ایران و بدون هیچگونه تعصب حزبی بعنوان يك طلبه باید بگویم که کارنامه افتخار آفرین یازده ساله دولت هم مسلک هویدا را در انجام او امر مقدس ملوکانه، روشن می کند. همین حزب و تشکیلات و همین دولت بوده است که توانسته وقتی که امر مبارک رهبر مملکت صادر میشود تمام این موارد را اجرا و به مرحله عمل در آورد و این بازده را تقدیم ملت ایران کند و این يك واقعیت مسلم دولت ایران است (صحیح است) و از اینکه عرض می کنم در تجلیل بودجه، کارما بعنوان عضو پارلمانی فراکسیون حزب ایران نوین نه تنها مشکل نیست بلکه افتخار آمیز است، يك واقعیت است. اینجا بهیچ وجه جز، وحدت نظر و یکپارچگی ملی مسأله دیگری نیست. در جامعه ایران بعد از انقلاب، و دقیقتر بخواهیم از سوم اسفند ۱۲۹۹ با تجلی خاص خود مسأله نفاق دیگر نمی تواند وجود داشته باشد:

ما ته مردان ریائیم و حریفان نفاق
آنکه او عالم سراسر است به این حال گواست

منطق ما، منطق استدلالی و صحیح است و بنابراین این در مسأله توسعه و رشد می توانم عرض کنم که شاید این بیان خودمانیست. در برخورد های بین المللی و یا کسانی که روی زمینه های مختلف جهانی مطالعه می کنند کاملاً باین نکته آشنا و واقف هستند این بودجه ای که با دقت نظرو با کار مستمر نمایندگان و قبل از آن کار کسانی که در دستگاه دولت، سازمان برنامه و سایر سازمان های دولتی نشسته اند و باین صورت افتخار آفرین بمجلس بسا تکبیک صحیح داده شد و این جازریست محترم مجلس و ریاست محترم فراکسیون اجازه می خواهم که این نکته را عرض بکنم که در کمیسیون بودجه که افتخار عضویت آن را دارم از ساعت ۹ تا پاسی از شب فقط يك فرصت صرف ناهار چند دقیقه ای و تصمیم کار بوسیله رئیس کمیسیون بودجه آقای دکتر دادفر هم مسلک عزیز و فداکار. بسا همکاری ۱۴ نفر از اعضاء و همکاران که عضو کمیسیون بودجه هستند و همچنین با مشارکت نمایندگان که تشریف آوردند و نظر دادند و ماحقیقتاً از طرز تفکر تك تكشان استفاده کردیم. طرز تفکر آقایان وزراء که انقلابی بود، يك يك آنها در جواب اقلیت و اکثریت بهترین ارقام و آمار را در پاسخ همه نمایندگان چه اقلیت و چه اکثریت گفتند این بودجه بمجلس آمده است و اکنون مطرح است این نمونه يك کار خوب و انقلابی است باین سیستم تحلیلی کلی آمده است و در مجلس شورای ملی مطرح است و من بسهم خود این افتخار را داشتم که از همکاران خود یاد بگیرم. نظم و انضباط خستگی ناپذیر را، مطلب اول راجع به نکات کلی ناظر به رشد جمعیت بود که نتیجتاً رشد جمعیت يك سلسله نیاز هائی را که برای بودجه ایجاد میکند دولت در این بودجه بانوجه به نیازها موارد مختلف را بیان کرده است و این بمجلس انقلابی است که با تجلیل از يك دولت منظم و خدمتگزار پاسخ بدهد به تلاش های دولت و همکاران دولتی و نمایندگان و همه ملت ایران که ناظر به عظمت و کار بودجه است. مطلب سوم راجع به صنعتی شدن کشور است از آهنگ رشد صنایع ایران در عصر انقلاب سریعتر از آهنگ رشد کشاورزی در کشور ما است. و این پدیده برای جامعه ای که فتودالیزم را ویران ساخته و در آستانه صنعتی شدن قرار دارد، امری طبیعی است. در

جهت تکامل حاد جامعه انقلابی است. باید چنین باشد زاین در آغاز صنعتی شدن خویش، آهنگ رشد صنعتی سریعتر از کشاورزی داشت. در مورد ممالک اروپائی یا آمریکائی که صنعتی شده اند همین کیفیات وجود داشته است صنعتی شدن منطق و نیروی انسانی ساکن روستاها به سوی شهرها جذب می شود نتیجه منطقی صنعتی شدن، شهرگرایی است روستائیان برای کار در واحدهای صنعتی و شهری، بسوی واحدهای شهری رهسپار می شوند این امر موجب معضلات بسیار در امر مسکن در همه کشورهای جهان شده است. بحران مسکن، بحران جهانی است. مسئله مسکن اختصاص به ایران ندارد.

نتیجه رشد سریع اقتصاد ملی ایران، ایجاد واحدهای شهری و جذب نیروی انسانی روستاها بوسیله شهرها یا شهرگرایی بوده است و آثاری که این امر در مسئله مسکن و دیگر نیاز های ساکنان ایران دارد بساز است.

ارزش تولیدات صنعتی در سال ۱۳۴۲ نود و هفت میلیارد ریال بوده است در سال جاری ۷۲۰ میلیارد ریال یعنی واحد نود و هفت به واحد ۷۲۰ رسیده ایم یعنی از تولیدات بیشتر نفت میزان تولید برق در این مدت ۱۲ سال ده برابر شده است الکتروفیکاسیون در صنایع برق و این بی نظیر است اهمیت آن در صنایع دیگر و بهره وری برای مصرف روستائیان نظام صنایع دیگر ما حتی در ایران امروز این افتخار را داریم که سال بسال در صنایع درصد ساخت خود ایران بیشتر میشود تا جائی که الان (۹۵) درصد فرآورده های صنعتی ما بدست کارگران ایرانی ساخته میشود ما انواع وسائل را از تلویزیون و رادیو و چیزهای دیگر در روستای خود مشاهده میکنیم روستائیان ایران امروز بوسیله اخبار شما، کیفیت رفاهش را بوسیله ارتباط جمعی برخوردار میشود در پرتو بهره مند شدن از زمینی که خودش مالکش است می تواند رشد اجتماعی خودش را ادامه بدهد و در نتیجه می تواند بر رشد اقتصادی و اجتماعی و رشد فکری و معنوی در جامعه ایران تحقق بدهد سازمانهایی مثل سازمان گسترش و نوسازی که در مطالب دوستان

دیگر مان حتماً عنوان خواهد شد و سعی میکنم این مطلب را زیاد تکیه نکنم موضوع چهارم شهرگرایی و مسکن است جامعه شناسان نیاز های انسانها را به نیاز های انسانها نخستین و نیاز های دوم تقسیم میکنند. نیاز های نخست، خوراک و پوشاک و مسکن است (طبق نظریه محافل مجامع بین المللی علمی) نیاز های درجه دوم فرهنگ است و رفاه و تجمل در جامعه ایران به سبب آهنگ سریعتر رشد صنعتی بوده است.

صنعتی شدن و جذب جمعیت بسوی شهرها رابطه مستقیم دارند. بالتجربه در جامعه ایران، با رشد صنعتی بیش از دو برابر نسبت بر رشد کشاورزی ما در ۱۳۵۳ درصد جمعیت شهر نشین ایران ۴۴/۴۰ درصد از کل جمعیت بود. در ۱۳۵۴ این میزان به ۴۵/۳۰ درصد از کل جمعیت، افزایش خواهد یافت. و باین محاسبه، به سبب رشد سریع اقتصاد ملی ایران درصد جمعیت شهر نشین ایران نسبت بکل جمعیت مرتباً افزایش خواهد یافت و منطقاً روستائیان هر سال درصد کمتری را در کل نیروی انسانی شاغل و ساکنان شهرها خواهند داشت.

بر اثر هجوم روستائیان و قشر های دیگر بسوی واحدها و مراکز صنعتی و ظهور و ایجاد کارخانه ها و مراکز عظیم دیگر محلها و مسکنها و خانه های جدیدی مورد نیاز واقع می شوند و میزان مصالح و ابزاری را ضروری میسازند که با سطح نیاز های قبل از گرایش صنعتی شدن جامعه تفاوت آن فراوان است و اهمیت تلاش های دولت را در این زمینه کاملاً بارز میسازد.

برای تأمین مسکن این واحدهای نوین صنعتی و روستائی، استناد به آمار تلاش های دولت خدمتگزار هم مستلک جناب آقای هویدا است که بیان شد. افق آینده جامعه ایران با رشد صنعتی و کشاورزی و داموگرافیک و سایر جهات به کیفیتی است که مادر سالهای ۱۳۶۰ - ۱۳۶۵ جامعه ای خواهیم داشت با ۷۵ درصد نیروی انسانی شاغل در صنایع و ساکن شهرها و این نکات اهمیت، برنامه ریزی های دولت را در امر مسکن سازی در شهرها و ضمناً برای حفظ روستاهای ایران و جبران

کمبود نیروی انسانی که بر اثر صنعتی شدن و وضع نوین جامعه به شهرها جذب می شود، حدود ۴۰۰۰۰ تراکتور و در ۶۸۰۰۰ روستای ایران مجری برنامه مکانیزاسیون کشاورزی هستند که از خط مشی های اساسی و از اصول برنامه دولت در حفظ رشد کشاورزی در برابر رشد صنعتی بسیار سریع است.

این رشد اقتصاد ملی، حرفه ها و مشاغل جدیدی را پدید آورده است که مسکنهای جدیدی را ایجاد مینماید.

ماشینباز و شهرگرایی با هم ارتباط دارد و کشورهای غربی وقتی با صنایع ماشینی آشنا شدند خواه ناخواه شهرهایشان هم توسعه پیدا کرد من باب مثال در يك شهر صناعی ایجاد میشود قهر آبیرونی انسانی که در روستاها شاغل بوده است جذب میشود به شهرها، نیازها افزایش می یابد سطح توقعات تغییر پیدا میکند مثلاً اگر در جنوب شهر در يك خانه کوچک ده بیست نفر جمع میشدند حالا دلشان می خواهد در چند خانه زندگی کنند اتومبیل، خیابان اسفالت، درخواست مردم تأثیر میگذارد. قطعاً مسکن هم تغییر میکند و بدنبال غذای کافی میروند و حق هم دارند که توقعات افزایش پیدا میکند. يك سلسله مسائل را پدید میآورد که بعنوان توقعات جدید يك جامعه مسأله را از دید تازه ای مطرح میکند و بنابراین در بررسی این مسائل باید توجه به همه پدیده های اقتصادی نیاز جامعه، فرهنگ و نخواستی جامعه داشت. يك مطلب را عنوان میکنم بدون بررسی همه جانبه و با جامعیت و لذا در این برنامه های سازندگی در مجموع مطالب و عناوینی که در اینجا صحبت میکنیم آنچه که در نیاز های جامعه ما هست و آنچه که در برنامه ریزی اجتماعی ما برای مشاغل مختلف و بسا برای گروه های مختلف اجتماع چهره جدیدی را برای جامعه ما ایجاد میکند این میزان دگرگونی در مسئله نیاز های مختلف ما از جامعه شهری و روستائی ما هست و دگرگونی میزان جمعیت جامعه شهری و جامعه روستائی ما بر اثر روند تکامل حاد صنایع ما و رشد صنایع ما بیش از کشاورزی است در صد جمعیت شهر نشین مملکت ما به این کیفیت بوده است ما در جامعه ایران در ۱۳۵۳ - ۴۴/۴۰ درصد از کل جمعیت آن شهر نشین بوده

و هست و در سال ۱۳۵۴ این میزان میرسد به ۴۵/۳ درصد و نتیجتاً این دگرگونی ما را میرساند به درصد بیشتری از جمعیت که در شهر اقامت میکنند و لذا یک سلسله از مشکلاتی که در شهرها بوجود پدید میآید نتیجه هجوم جمعیت است این عامل را ما می توانیم به عنوان یک عامل اساسی به آن توجه کنیم و تصور کنیم که تمام عوامل گروهی از خارج هم تقصیر فلان دستگاه دولتی است. واقع گرائی در این است که چه اقداماتی شده است و چه کیفیاتی پدید آمده است و لذا اظهار نظر ما یک اظهار نظر منطقی و صحیح میباشد یک نکته اساسی را بسکسی از همکاران من یادداشتی ارسال فرمودند که در پیشگاه مجلس عصر انقلاب ایران این مطلب را عرض میکنم و این مطلب مربوط به شهرها و روستاهای ماست که آیا مسأله صنعتی شدن کشور به این نحو بوده است که ما روستاهایمان را فراموش کنیم ماصنعتی می شویم رشد صنعتی ما ۱۹ درصد است با این رشد صنعتی ۱۹ درصد مسلماً در آینده نزدیک هم یک کشور صنعتی خواهیم بود اما یک نکته اساسی بودجه ما این است که روستاهایمانها فراموش نشده بلکه بودجه عظیمی صرف روستاهای ایران می شود طبیعی است که روستائی بسوی شهر جلب میشود خیلی عادی است که وقتی صنایع ایجاد میشود با ایجاد صنایع جدید روستا نشین جذب میشود بسوی شهرها میرود در کارخانه کار میکند این طبیعی است. اما در برنامه دولت و در بودجه ای که موجود است یک عامل آن خلاء نیروی انسانی که از روستا بسوی شهر میآید آن خلاء را رفع میکند. آن عامل اقتصادی یعنی مکانیزاسیون و ماشینی کردن کار روستائی عنوان میشود. از قام حکایت میکند که مادر سال ۱۳۴۰ در تمام مملکتمان به تعداد انگشتان دستان تراکتور داشتیم یعنی اینکه در دوره قبل از انقلاب میزان تراکتوری که در مملکت بوده است از تعداد انگشتان دست تجاوز نمی کرده است یعنی اینکه اگر یک شرکت در خوزستان و شرکت دیگری در کرمانشاهان یک تعداد معین تراکتور داشته اند و آمارش معلوم است آمار روزی که در کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی از وزیر کشاورزی تعداد تراکتور را استوال کردیم پاسخ دادند که تعداد ۴۰ هزار تراکتور در ظرف این ۱۲

پدید آمده است در یک رقمی مشاهده می شود در همین بودجه ۶۲۸ میلیون ریال برای ساختن ۲۰۴۰۴ واحد بزرگ مسکونی و ۹۸۰۷ واحد مسکونی دیگر پیش بینی شده است پس کجا میتوان گفت کسی آگاه نیست آگاه هستند دولت آگاه است تلاش و کوشش مستمری میشود اما برای این برنامه هایی که مسلماً موفقیت آمیز خواهد بود و این برنامه هایی که با پیروزی و کامیابی دنبال خواهد شد بطور یقین آن چه برای ملت ایران پایه و اساس موفقیت ها و این پیروزی ها است و بیان شد یک وحدت ملی است و یک یکپارچگی است و یک یگانگی است و یک اتفاق نظر میان گروههاست (صحیح است) یک میکانسیم اساسی در مملکت ما وجود دارد بنام نظام حزبی صحیح، آموزش صحیح و کیفیت کار و این دولت از بودجه پارسال تا امسال افتخار اجرای چند فرمان اساسی، تحصیل رایگان، آموزش رایگان، تغذیه رایگان را داشته است و دیگر برنامه ها، بنابراین این مسأله بهداشت و آموزش و تغذیه افتخار اجرایش طبق اصول اساسی مملکت که نخست وزیر و وزیران عزل و نصبشان با فرمان شاهنشاه بزرگ مملکت است در اجرای اوامر ملوکانه بهترین سند افتخار دولت حزبی، این فرمایش ملوکانه رهبر مملکت ماست که بودجه عظیم ما را نموداری از رشد و پیشرفت و تکامل و پرتوافکن تلاش های جهانی ملت ایران می دانند (احسن است) من اعتقاد دارم که اگر هیچ اقدام دیگری دولت را نمی شمردیم فقط و فقط مطالعه بودجه دولت و نحوه تقسیم کار دولت بهترین سند صلاحیت دولت خدمتگزار هویداست دولت هویدا یازده سال کارنامه افتخار آفرین دارد و مجلس انقلابی ایران افتخار دارد که این بودجه را با این دقت و مبنائی علمی رسیدگی می کند (صحیح است) امیدوار هستم و آرزو میکنم دولت حزبی و همکاران دولت در اجرای چنین بودجه اساسی موفق باشند آرزو مند هستم این بیان سعدی لقد سعد الدنیا به دمام سعده و ایده المولی بولاية النصر، در اجرای مویسات رهبر مملکت، دولت حزبی و همکاران دولت روز بروز موفق تر و مؤیدتر باشند اطمینان دارم این عرایضی که در اینجا میشود مورد تأیید همه ماست (صحیح است) اتفاق نظری است که میان همه دوستان ما و همکاران ما وجود

دارد بنابراین آرزو مند پیروزی هستم (احسن است) جاویدشاه (احسن است)

رئیس - آقای اختشامی بفرمائید.

اختشامی - چون دوست بزرگوارم آقای فرهادپور به تفصیل در کلیات، بودجه مطالب اصولی ایراد کردند و آقایان دکتر آزاد و زهتاب فردهم در آینده نسبت بفصول دیگر بودجه سخن خواهند گفت علیهذا من با اجازه نمایندگان محترم از نظر اخلاقی کمبودها را بعنوان میکنم سپس در باره سیاست خارجی ایران مطالبی بعرض میرسانم....

همکاران گرامی از شما چه پنهان که غروب چهارشنبه گذشته که برای معالجه دندانم که در اثر تصادف اتومبیل شکسته بود بمطب دوست عزیزم آقای دکتر عسکری رفته بودم و یکی از روزنامه های عصر را که در آن اسامی سخنرانان حزب مردم در بودجه را با موضوع سخنرانی درج کرده بود بدستم داد و با کمال تعجب دیدم که نوشته من پیرامون وعده های نخست وزیر سخن خواهم گفت چون این مطلب بدون اینکه درباره آن از شخص من پرسشی بعمل آید انعکاس یافته بود رنجیده خاطر شدم زیرا اگر جراید و مجلات ده سال اخیر را مطالعه کنید متوجه می شوید که آقای نخست وزیر با کمال شهامت وعده دادن را محکوم کرده و حتی در تاریخ ۳۱ تیر ۱۳۴۴ با کمال صراحت اعلام داشته اند، «که من وعده نمی دهم دردها را می شنوم و امکانات را می سنجم و آنوقت عمل می کنم» و اگر این دستور را بعضی از اولیای امور نیز بکار می بستند وعده های شیرینی که از انجام آن عاجز بودند بملت ایران نمی دادند دیگر موضوع سخنرانی من منتفی بود و امروز نمی توانستم پیرامون وعده های شیرینی چون غسل که گاهی نتایج تلخ چون حنظل بیار آورده سخن برانم. و اکنون نیز جای بسی خوشوقتی است که تنها وزیری که پس از چند سال که این مطلب از طرف رئیس دولت عنوان شده این دستور منطقی را بکار بسته وزیر کشاورزی است که بموجب بخشنامه ای که اخیراً صادر کرده و بمسئولان و مدیران کل ابلاغ نموده، فقط دو معاون اجرایی و پارتلمانی حق خواهند داشت که اخبار را در اختیار مطبوعات و رادیو و تلویزیون بگذارند و

درباره این تصمیم توجیه گردیده که هدف از این دستور جلوگیری از دادن وعده‌های غیر واقعی از طرف مسئولان دستگاه‌های مختلف کشاورزی است. وای کاش سایر مسئولان نیز باین نکته دقیق توجه نمیکردند و از دادن وعده‌های شیرین و طلائی که انجام آن امکان پذیر نیست خودداری مینمودند.

با کمال تأسف باید عرض کنم که با خبریکه از طرف مسئولان تبلیغاتی شهرداری و بیا شهرداران تهران انتشار یافته مروری بکنیم می‌بینیم هیچ دستگاهی باندازه این سازمان که تماس شبانه روزی باتمام طبقات دارد مردم را در اثر عدم انجام وعده‌های شیرین خود بدبین نکرده من نمی‌خواهم بتفصیل از برنامه‌ها و نقشه‌های خلق الساعه شهردار برای عباس آباد سخن بگویم ولی فقط باین اظهار نظر که در تاریخ ۸ مهر ماه سال جاری در روزنامه اطلاعات منتشر شده و مربوط بمذاکرات انجمن شهر تهران است توجه کنید:

«نه تنها بزرگترین میدان جهان در عباس آباد ساخته خواهد شد بلکه يك تخت جمشید قرن بیستمی نیز در این منطقه احداث میشود و ۲۳۰ هزار متر از این اراضی برای استقرار سفارتخانه‌های ممالک خارجی در تهران اختصاص داده می‌شود... و باز در این جلسه عنوان شده پس از اینکه شهرداری ۱۵۵۰۰ قطعه از املاک عباس آباد را خرید برای ایجاد ساختمان در این شهرک از منابع مالی داخلی کمک خواست امام‌وفق بدریافت کمک نشد ناگزیر اقدام به جلب همکاری خارجی کردیم دو شرکت خارجی نمایندگانی به تهران فرستادند و مذاکراتی انجام شد که متأسفانه به نتیجه نرسید.»

(عباس میرزائی - رم راهم يك شبهه‌ساختند)

حال نمایندگان محترم خودتان با انصاف باین عدم امکانات داخلی و خارجی و بآن وعده‌های طلائی توجه کنید و خودتان قضاوت نمایند و اما جالبتر از این باید از احداث گذرگاه زیرزمینی میدان شهنواز یاد کرد که سرانجام پس از مدت‌ها تأخیر و تعویق و خلعید از مقاطعه کار در تاریخ ۱۴ مهر ماه قایم مقام شهردار تهران در میدان شهنواز چادرزد تابر ادامه عملیات ساختمان گذرگاه زیرزمینی میدان

شهنواز نظارت کند. میدانید نتیجه این نظارت مستقیم و بی‌توجه کردن در چادر کار این تونل بکجا انجام میدا اجازه بدهید رشته سخن را بدست دوست خوش ذوقم دکتر محمود عنایت که در تاریخ ۸ آبان سال جاری در روزنامه کیهان عنوان کرد بدهم اومی نویسد «اول بیاله درد آمد، تونل میدان شهنواز در نخستین ساعات بهره‌برداری مسدود شد و کاشف بعمل آمد که اتوبوس به سقشش گیر کرده است. آری این است شاهکار شیرین کار بعد از صرف دو سال وقت و چهل میلیون ریال هزینه که بعنوان نمونه تکامل هنر شهرسازی تحویل مردم تهران داده شد.

و موجب کمال تعجب و تأسف است که اعضای انجمن شهر تهران که حق نظارت کامل بر کارهای شهرداری و امور شهردارند در این باره آنطور که شایسته است پی‌گیری نمی‌کنند و نمایندگان محترم تهران نیز بکلی خود را خلاص کرده و از مداخله در این امور و رفع شکایات از موکلین خود پر هیز میکنند. ولی از همه انتقاداتی که بدستگاه شهرداریها وارد است بگذریم باید انصاف داد که پایتخت کشور ما در درها و گره‌های کور، فراوان دارد شاید علل اصلی هم آن باشد که این شهر بدون نقشه اساسی ساخته شده و روز بروز توسعه یافته و چون بدون «رودرواز» بوده مردم بسیاری از اقصی نقاط کشور در آن گرد آمده‌اند و چون مردم برای زندگی و اداره کردن چنین شهری آمادگی داشته‌اند و نه دستگاههای مسئول در نتیجه تهران بصورت يك شهر شلوغ و بی‌قواره و عاجز و درمانده در آمده است که نمی‌توان فقط با وعده‌های شیرین بان سر و صورت بخشید.

ولی از وضع فعلی شهر و مشکلات آن که بگذریم و تاریخ ده ساله را ورق بزنیم باز مشاهده می‌کنیم يك شهردار دیگر تهران در تاریخ ۱۹ بهمن ۱۳۴۳ نیز وعده بسیار شیرین و طلائی بمردم تهران داده که هنوز ما از نتایج مفید و درخشان آن برخورداریم ایشان در آن تاریخ اعلام کرده‌اند:

مبارزه با گرانفروشی طبق يك طرح جدید و دائمی اجراء میشود...

حال طرح جدید و دائمی ایشان چه بوده که هنوز مردم تهران از ثمرات عالی آن برخوردارند، خداوند

نادرشاه قرارداد نفت را با خارجیها فسخ کرد!
نادرشاه ایرانیان را با زبان فارسی آشنا کرد!
نادرشاه با همکاری امیر کبیر فارغ التحصیلان را بخارج فرستاد!

نادرشاه ایرانیان را به خارجیان فروخت و چند پاسخ رنج دهنده دیگر.

عباس میرزائی - اینها که میفرمائید درست نیست يك دیپلمه یا يك ليسانسيه ملاک نیست.

احتشامی - آقای عباس میرزائی من مدت دو سال افتخار داشتم که در بنیاد فرهنگی والا حضرت رضا پهلوی انجام وظیفه کنم و همه ساله از بین دانش آموزان ممتازی که در سالهای ۵ و ۶ متوسطه تحصیل میکردند و بوسیله اداره کل آموزش تهران کتباً معرفی میشدند برای دادن جایزه والا حضرت همایون از آنان امتحان بعمل می‌آید باور کنید از بین تعداد زیادی که با معدل عالی معرفی شده بودند فقط عده معدودی می‌توانستند نسبت بسؤالهای طرح شده جواب صحیح بدهند و بدریافت جایزه مفتخر شوند این عین حقیقت است که میگویم. من آدم منفی‌باف نیستم و نسبت بکیفیت تحصیلی جوانان کشوری نهایت علاقمندم، و اما چند کلمه هم از این ليسانسيه‌ها بشنوید، آنها در پاسخ این سؤال که در

عید غدیر خم چه اتفاقی افتاد نوشته بودند که جنگ بین نادرشاه و اعراب در گرفت و بیا در غدیر خم - حضرت محمد با حضرت علی طرح دوستی ریخت و یاد مورد کشف الککل اظهار نظر کرده بودند که الککل را یا بن سینا یا باور یحان و یا کخ کشف کرده و کار یونس کورا جستجوی در اعماق آب اقیانوسها دانسته و یا اینکه نوشته‌اند بونس کورسازمانی است که از چند کشور اروپائی تشکیل شده و آنها عهد کرده‌اند در برابر حمله مسلمانها مقاومت کنند و يك دانشمند غیر ایرانی که بفرهنگ ایران خدمت کرده داروین است آقای عباس میرزائی بعرايضم توجه دارید.

حالا با این مقدمه آیا همکاران گرامی تصدیق نمی‌کنند که اظهار نظر آن مرد متفکر دانشمند که پیشنهاد کرده باید بر میزان و کیفیت دانش ملی و جهانی دانش آموزان افزود کاملاً صادق است و امیدوارم که با کمک این متفکرین دانشمند

ولی قدر مسلم این است که نه ایشان و نه خلف ایشان که وعده‌های طلائی را سر لوحه برنامه‌های خود قرار داده‌اند نه تنها نتوانستند این مشکل را آسان بکنند بلکه عملاً روز بروز بر میزان مشکلات آن افزوده‌اند تا آنجا که برای مبارزه با گرانفروشی امریه موکد صادر شد و شخص نخست‌وزیر بحل و فصل آن پرداخت.

اما وعده جالب دیگری که در ۲۰ بهمن ۱۳۴۳ از طرف یکی از مسئولان عنوان شد و سپس پیوسته از طرف وزیران آموزش و پرورش تأکید و دنبال گردید تغییر و تبدیل در سیستم آموزشی و تجدید نظر در کتب درسی و تعمیم تعلیمات حرفه‌ای بود که باید اعتراف کنم در این باره اقدامات مؤثری بعمل آمده ولی برای بشمر رسانیدن کامل آن باید پی‌گیری بیشتر و اقدامات عام‌الشمول در برنامه‌تری انجام گیرد.

درباره اجرای این برنامه‌های سازنده اولین سئوالی که پیش می‌آید این است که آیا معلم راهنمایی با دوره کوتاهی که طی کرده قادر است در ۱۶ رشته دوره راهنمایی تدریس کند؟

و یا تعداد دروسی که در برنامه ۸ ساله آموزش و پرورش گنجانیده شده زیاده‌تر از عمر تحصیل نیست؟

یکی از فرهنگیان دانشمند که همکاری صمیمانه با آقای وزیر آموزش و پرورش دارد معتقد است چون دانش بشری توسعه یافته باید بیشتر از هر زمانی دیگر به کیفیت مطالب بپردازیم و همچنین از نظر دانش ملی باید بیشتر از هر زمان دیگر درباره کشورمان آگاهی داشته باشیم ولی يك شاهد موجه که در هفته اخیر به تصحیح ۲۰۰ تا ۳۰۰ ورقه آزمایشی دیپلمه و ليسانسيه‌هایی که در يك امتحان ورودی شرکت کرده بودند پرداخته می‌نویسد میزان سواد بعضی از دیپلمه‌ها و ليسانسيه‌ها يك کمندی درام واقعی است یعنی آدمی را هم بگریه می‌اندازد وهم می‌خنداند من باب نمونه مینویسد:

دیپلمه‌های فارغ التحصیل در پاسخ این سؤال که نادرشاه چه خدمتی بایران کرده است؟

نوشته‌اند:

نادرشاه تخت جمشید را بایران آورد؟

وزیر شریف و فاضل آموزش و پرورش که بابشان کمال احترام و اعتقاد دارم بتوانند بر مبنای کنفرانس آموزش رامسر در انجام وظایف خطیری که بعهد گرفته اند موفق بشوند و انشاء الله گوشه چشمی هم به بخش های تکاب و شاهین دژ از توابع میان دو آب حوزه انتخابیه ارادتمند بیفکنند و دانش آموزان را از کمبود دبیر هائی بخشند و برای احداث آموزشگاه حرفه ای که رسماً ایجاد آنرا در سال ۱۳۵۳ اعلام داشتند و مردم میان دو آب را امیدوار کرده اند اقدام عاجل معمول دارند و اما جالب ترین وعده ای که در تاریخ ۱۹ خرداد ۱۳۴۴ از طرف معاون وزارت اقتصاد داده شده این است که ایران بزودی آب میوه صادر میکند.

کاظم مسعودی - در سال ۱۳۴۱ هم نخست وزیر وقت گفت مملکت ورشکسته است اینها که دلیل نمی شود.

احتشامی - اگر در سال ۵۳ میوه از خارج وارد نمی کردید حق با جناب عالی بود بهر حال تصور نمیکنم اقدامی که دولت برای ترفیه و آسایش مردم در راه تأمین و خرید میوه از خارج کشور بعمل می آورد قاطع ترین پاسخ باین وعده جالب باشد ولی همین نکته فرصتی بدست من میدهد که به بررسی صادرات ایران بپردازم (ایلخانی پور - در اثر انقلاب شاه و مردم و فعالیت دولت خدمتگزار هویدا سطح زندگی مردم بالا رفته و مصرف میوه خیلی بیشتر از پیش شده). بموجب آمار رسمی عدم تعادل صادرات ایران نسبت بسال گذشته بخوبی مشهود است بدون تردید نکت در تولیدات کشاورزی و عدم مراقبت در بهبود کیفیت کالاها و محصولات ایران البته باتوجه باین نکته که شاید یکی از علل نقصان صادرات مربوط با افزایش تقاضای خرید مواد غذایی و اجرای برنامه تغذیه رایگان باشد ولی با اینهمه این مسئله قابل تأمل است و باید به جستجوی عوامل مؤثر در آن پرداخت و شاید یکی از علل نقصان مربوط بعدم مراقبت در بسته بندی و کیفیت صادرات کشاورزی است که با مقایسه بامدت مشابه در سال گذشته ۶۰۰ میلیون ریال کاهش داشته است و مسلماً بدربار یخزن ۱۲۰۰ تن پسته بارزش دوست میلیون ریال بانام مجاهدتی که از طرف هیئت بازرگانی اعزامی ایران به نیویورک بعمل آمد نمونه بازرسی از این عدم توجه

است زیرا بعقیده برخی از ناظران این کپک زدگی پسته ها مولود عدم مراقبت در کار بسته بندی و حمل آن بوده است و اما در مورد افزایش رشد کشاورزی و تدابیری که برای انجام آن لازم است هیچ بیانی و هیچ منطقی رساتر و گویاتر از مطالبی نیست که رئیس کل بانک توسعه کشاورزی اخیراً عنوان کرده است.

ایشان معتقدند که ضمن تأیید لزوم واردات مواد غذایی برای جلوگیری از افزایش قیمتها، ادامه اینگونه واردات برای مدت طولانی خطرناک است و اضافه کرد که حدود چهار درصد از هزینه های مصرفی بخش خصوصی در کشور صرف خرید مواد غذایی می شود و بدین ترتیب حتی یک درصد افزایش در قیمت مواد غذایی اثر زیادی در کل شاخص هزینه زندگی خواهد داشت و سپس برای حل این بحران نتیجه گرفت که ایجاد بانک های گسترش ناحیه ای را می توان یک قدم اساسی برای رسیدن بتوسعه کشاورزی دانست و سپس اضافه نمود متأسفانه بخش کشاورزی در ایران هماهنگک بسا سایر بخش ها توسعه نیافته است.

این اظهار نظر صریح یکی از علمای اقتصاد ایران دیگر مرا بی نیاز از هر بحثی میکند.

عباس میرزائی - بی خود تفرقه اندازی نمیکنید.

احتشامی - این تفرقه اندازی نیست من علاقه دارم مشکلات را بگویم تا شما موفق بشوید اینها را من نگفتم اینها را رئیس بانک مرکزی گفته والا من هم موفقیت هائی که دولت هویدا بدست آورده بازها بازگو کرده ام و امیدوارم با اجرای برنامه پنجم که قسمت اعظم اعتبارات آن صرف بهبود امور کشاورزی میشود با تصویب این بودجه عظیم و شکوهمند که ارقام اصلی آن تحت رهبریهای شاهنشاه معظم که از محل درآمد نفت تأمین گردیده دولت بتواند در انجام برنامه های عظیم کشاورزی و تأمین مسکن و سایر فصول درخشان این بودجه همپایه کارهای عظیمی که انجام داده موفق و کامیاب گردد و بی مناسبت نمیدانم برای توفیق در اجرای این برنامه های بزرگ اظهار نظر مفیدی که از طرف رئیس کمیسیون بودجه هنگام بحث در کلیات بودجه عنوان شد بعرض نمایندگان محترم برسانم.

که از طرف رؤسای بانک جهانی و صندوق بین المللی پول با تجلیل و ستایش روبرو گردید در ستایش جهانی اهمیتی روز افزون دارد.

هم چنین تخصیص ده میلیارد دلار اعتبار ایران برای کشورهای مختلف جهان نمودار دیگری از مجاهدت ایران برای پیشرفت کشورهای در حال توسعه و ابقای کشورهای صنعتی جهان می باشد این وضع قابل توجه که ایران برای کمک ب مردم جهان اعلام کرده بصورت اعتبار و وام و سرمایه گذاری خواهد بود و طرز جلوگیری این اعتبارات بسیار گسترده و متنوع است و بطوریکه همه میدانیم هم قدرت های صنعتی و هم کشورهای در حال توسعه و فقیر را در بر می گیرد و در مناطق مختلف جغرافیائی جهان آفریقا و اروپا و آسیا توزیع میگردد و در این برنامه عظیم سرمایه گذاری جامع الاطراف - دادن وام - اعتبار کوتاه مدت و دراز مدت و کمک فنی بی بهره یا با نرخ های کم، پیش بینی شده است و تردید نیست که این سرمایه گذاری گذشته از نتایج مثبتی که برای کشورهای استفاده کننده دارد برای ایران نیز هم بازده حساب شده ای خواهد داشت که بتدریج جانشین عواید نفت میشود و در توسعه برنامه صنعتی شدن ایران که آن هم نتایج مثبت دیگری

برای نسلهای آینده ایران دارد تأثیر فراوان خواهد داشت، و این برنامه دقیق و منطقی با توجه به جمعیت قابل توجه و روبافزایش ایران و بادر نظر داشتن ذخایر محدود نفتی ایران تنظیم شده است و دولت در نظر دارد با صنعتی شدن کشور ایران در آمد صنعتی را جانشین در آمد نفتی کند و البته نکته دیگری که در بعضی از قراردادها چون قرارداد های منعقد شده با کشورهای مصر و هندوستان و پاکستان و سوریه و تونس و مراکش و ایران ضمن تعیین نرخ بهره نازل بان کشورهای قبولانده شده است مورد توجه است زیرا که باید کالای ساخته شده ایرانی را خریداری کنند و مشارکت ایران در صنایع بزرگ جهانی نیز از جمله گام های بزرگی است که دولت با خرید سهام کروب آلمان غربی اولین قدم آن را برداشته است و جای بسی تأسف است که این اقدام با مخالفت محافل در آمریکا مواجه شده است.

ایشان گفتند تنظیم این بودجه بخوبی حکایت از پیشرفت فنی در بودجه نویسی است ولی نکته ای که قابل توجه است این است که هنگام بودجه نویسی باید بطوری باشد که بتوان آغاز و انجام هر طرح را پیش بینی کرد زیرا با امکانات مالی که فراهم آمده دیگر نگرانی از کمبود اعتبار نیست اگر طرحی در آخر سال برنامه ای که مشخص میشود اجراء نشود باید به جستجوی مشکل پرداخت که آیا عدم توفیق در اثر کمبود نیروی انسانی بوده است یا تعلل دستگاه اجرائی، تا در صدد رفع آن برآئیم و من بر این اظهار نظر اضافه می کنم که اگر این رویه معمول گردد دیگر برای وعده دادن محملی باقی نخواهد ماند و اما در مورد سیاست خارجی ایران که مبتنی بر اصول و موازین سیاست مستقل ملی است که بابتکار رهبر عالیقدر ایران بمرحله اجراء در آمده فقط باید بگویم.

آفتاب آمد دلیل آفتاب

زیرا سیاست سالمی که اقتدر نتایج درخشان و سازنده بیار آورده تا آنجا که رئیس جمهور فرانسه که بیرو مکتب سیاسی ژنرال دوگل قهرمان تاریخ معاصر می باشد از آن الهام می گیرد از هر جهت مورد تأیید و احترام و تعظیم قاطبه ملت ایران است.

ستایش و تجلیلی که رهبران بزرگ جهان اعم از شرق و غرب با پیروی از مکتب سیاسی گوناگون و مرام و مسلک های مختلف از مبتکر سیاست مستقل ملی ایران می نمایند خود شاهد بارز و دلیل متقن است بر اصالت و ارزش معنوی آن که بنظر من چیزی که عیان است چه حاجت به بیان است.

دوستان محترم آیا هیچ پایتختی را می شناسید که مانند تهران مهماندار شخصیت های بزرگ جهانی باشد این خود دلیل دیگر است بر ابتکار بنیان گذاران این سیاست منطقی و سازنده و خلاقه.

ولی نکته مهم دیگر توجه خاصی که رهبر بزرگ ایران بجموع انسانی و تکامل و پیشرفت صنایع جهان دارند از جمله فضایل غرور آفرین است که جای آن دارد هر ایرانی باتلذذ در این مکتب فضیلت و انسانیت بخود بیابد پیش نهاد ابتکاری و انقلابی شاهنشاه در مورد ایجاد یک مؤسسه بین المللی برای کمک ب کشورهای در حال توسعه

اصولاً من نمیدانم آن محافل و بعضی از جراید معروف آمریکا چرا برای حق دوستی و میثاق احترامی قائل نیستند و هر وقت مصالحشان ایجاب می کند چشم را برهم مینهند و هر چه می خواهند می نویسند فی المثل چرا نباید صاحبان نفت اختیار کامل و واقعی خود را در دست بگیرند؟ و حاکم بر منابع و صنایع خدا داد خود شوند! اکثر نظری بارقام و آمار رسمی بیفکیم بخوبی به علت آن پی میبریم برای تأیید عرایضم باین نکته توجه کنید که درآمد ۵ شرکت آمریکائی در سال ۱۹۷۳ ۶۰ برابر مجموع درآمدهای تمام کشورهای اوپک بوده است. یک مجله معروف آمریکائی در ماه گذشته در یک برنامه مفصل و همه جانبه از وضع مالی ۵۰۰ شرکت آمریکائی پرده برداشته و میزان درآمد آنها را با درآمد سال قبل مقایسه کرده است بموجب این آمار پانصد شرکت طراز اول آمریکائی در سال ۱۹۷۳ از لحاظ فروش و درآمد، رکورد قابل ملاحظه ای بجای گذارده اند زیرا فروش آنها بالغ بر ۶۶۷ میلیارد و یکصد و پنجاه میلیون دلار شده است یعنی نسبت بسال قبل ۱۹/۶ درصد افزایش داشته باتوجه باین رقم می توان باین همه هیاهو و جنجال که مطبوعات آمریکا بمنظور مسخ کردن حقایق براه انداخته اند پی برد. و اگر این محافل انصاف داشتند باین پیشنهاد منطقی شاهنشاه که رهبری اوپک را بمعده دارند گردن می نهادند آنها چرا نمی خواهند وابستگی شاخص بهای نفت خام را باشاخص موزون بهای ۲۰ تا ۳۰ کالای اساسی بازار بین المللی بپذیرند تردید نیست که توری که جهان صنعتی را که در سال گذشته تشدید کرده صادر کنندگان نفت را مجبور بمقابله بمثل می نماید و مجبور میشوند هماهنگ با افزایش قیمت محصولات مورد نیاز به بهای نفت خام بیفزایند و کشورهای صنعتی را مسئول ایجاد تورم بدانند و موجب خوشوقتی است که یکی از اقتصاددانان معروف آمریکا که استاد دانشگاه هاروارد می باشد اخیراً طی یک مصاحبه اختصاصی با خبرگزاری فرانسه باکمال واقع بینی و انصاف اظهار داشته:

«بحران اقتصادی که دامن گیر کشورهای غربی شده ناشی از توری است که خود مسئول آن می باشد و سپس اضافه کرده از این توری سیاست مالی این کشورها قادر نیست اصولاً من نمیدانم آن محافل و بعضی از جراید معروف آمریکا چرا برای حق دوستی و میثاق احترامی قائل نیستند و هر وقت مصالحشان ایجاب می کند چشم را برهم مینهند و هر چه می خواهند می نویسند فی المثل چرا نباید صاحبان نفت اختیار کامل و واقعی خود را در دست بگیرند؟ و حاکم بر منابع و صنایع خدا داد خود شوند! اکثر نظری بارقام و آمار رسمی بیفکیم بخوبی به علت آن پی میبریم برای تأیید عرایضم باین نکته توجه کنید که درآمد ۵ شرکت آمریکائی در سال ۱۹۷۳ ۶۰ برابر مجموع درآمدهای تمام کشورهای اوپک بوده است. یک مجله معروف آمریکائی در ماه گذشته در یک برنامه مفصل و همه جانبه از وضع مالی ۵۰۰ شرکت آمریکائی پرده برداشته و میزان درآمد آنها را با درآمد سال قبل مقایسه کرده است بموجب این آمار پانصد شرکت طراز اول آمریکائی در سال ۱۹۷۳ از لحاظ فروش و درآمد، رکورد قابل ملاحظه ای بجای گذارده اند زیرا فروش آنها بالغ بر ۶۶۷ میلیارد و یکصد و پنجاه میلیون دلار شده است یعنی نسبت بسال قبل ۱۹/۶ درصد افزایش داشته باتوجه باین رقم می توان باین همه هیاهو و جنجال که مطبوعات آمریکا بمنظور مسخ کردن حقایق براه انداخته اند پی برد. و اگر این محافل انصاف داشتند باین پیشنهاد منطقی شاهنشاه که رهبری اوپک را بمعده دارند گردن می نهادند آنها چرا نمی خواهند وابستگی شاخص بهای نفت خام را باشاخص موزون بهای ۲۰ تا ۳۰ کالای اساسی بازار بین المللی بپذیرند تردید نیست که توری که جهان صنعتی را که در سال گذشته تشدید کرده صادر کنندگان نفت را مجبور بمقابله بمثل می نماید و مجبور میشوند هماهنگ با افزایش قیمت محصولات مورد نیاز به بهای نفت خام بیفزایند و کشورهای صنعتی را مسئول ایجاد تورم بدانند و موجب خوشوقتی است که یکی از اقتصاددانان معروف آمریکا که استاد دانشگاه هاروارد می باشد اخیراً طی یک مصاحبه اختصاصی با خبرگزاری فرانسه باکمال واقع بینی و انصاف اظهار داشته:

و اما در پایان عرایضم باید اضافه کنم با این درخششی که ایران در سیاست خارجی دارد چرا عراق و تحت تأثیر چه عواملی به تجاوز و عریده جوئی می پردازد و برای خوزستان و بلوچستان نقشه جدید طبع می کند کشوریکه فقط از عربیت تکلم کردن بزبان عربی را آنهم در چند شهر محدود دارد و حتی پایتخت آن ریشه ایرانی دارد و در محدوده آن

میلیونها کرد ایرانی و یامسلمانانی زندگی می کنند که ما پیوند مذهبی دارند، چرا از نتایج درخشان دوستی و همجواری بهره نمی گیرد و پیوسته می خواهد افکار شیطانی خود را بمرحله اجراء آورد، البته جواب این سؤال بنظر من روشن است زیرا مرادوات و پیوندها و همبستگی های او با کشورهای محدود و مشخص ابهامی بجای نمی گذارد و بخوبی روشن است که زمامداران بعضی مانند عروسک های خیمه شب بازی بازیچه سیاست های خاصی شده اند نمایندگان محترم در زمانی که حکومت بغداد میلیونها پول به مخالفان با سرعرات میدهند تا سد راه موفقیت او در احقاق حق فلسطینی ها شود دیگر چه توقعی دارید که آن رفتار ظالمانه را که دنیا آتر امحکوم می کند در حق کردها و پیشوایان مذهبی مادر عراق انجام ندهد و من صریحاً این گشتار فجیع را تقبیح نموده و پیشنهاد می کنم برای بزرگداشت و تجلیل از مسلمانانی که شهید شده اند عزای ملی اعلام شود بیش از این تصدیع نمیدهم از عنایتی که مبذول فرمودید متشکرم (احسن-احسن).

رئیس - خانم صفی نیا بفرمائید.

خانم صفی نیا - با اجازه جناب آقای رئیس و نمایندگان ارجمند در ساعات آخر تشکیل جلسات امروز بنده در ابتدا از این فرصتی که دست داده افتخار دارم که در این ساحت مقدس و هنگام طرح لایحه بودجه اصلاحی سال ۵۳ و بودجه سال ۵۴ مطالبی را بعرض نمایندگان محترم برسانم صحبت بنده بیشتر درباره روابط خارجی ایران و سیاست مستقل ملی ایران است ولی قبل از اینکه وارد در بحث اصلی مطلبم بشوم بایستی مقداری جواب همکار عزیز خودم آقای احتشامی را که خواه ناخواه دست زمان دو همکلاسی را پهلوی هم قرارداد و در دانش سرای عالی بنده افتخار همکلاس بودن با ایشان رداشته مطالبی را درباره گفته های ایشان بعرضتان برسانم. آقای احتشامی اصولاً صحبت های خودشان جواب خودشان را می داد بدلیل اینکه ضمن بحث درباره ایراد های کوچک که در هر تشکیلاتی هست و ایراد گرفتن کار آسانی است بمسائل اساسی و پیشرفتهایی که شده بودند قسمت اعتراضاتشان توجه فرمودند ولی وقتی که مورد بحث سیاست خارجی ایران و سیاست مستقل ملی ایران

رسیدیم بودجه را وهم ارقامش را وهم سیاست خارجی ایران را فوق العاده خوب تشخیص دادند آقای احتشامی، و نمایندگان محترم. سیاست خارجی یک مملکت بر پایه و اساس اصول سیاستهای داخلی و ایدئولوژیهایش بنا می شود و بین سیاست خارجی و داخلی یک مملکت بستگی کامل وجود دارد ایشان یک مقداری از تاریخ فرمودند من هم با تاریخ جوابشان را عرض می کنم تمام تاریخ کشور خودمان را که مطالعه بکنیم و نظری بتاریخ جهان بیفکیم می بینیم هر وقت روابط خارجی کشورها رونق داشته زمانی بوده که وضع داخلی آن کشور ها سرو سامان گرفته (صحیح است) بعد از اینکه این سروسامان داخلی بعد اعتلای خودش رسیده روابط خارجی را رونق داده امکان ندارد آقای احتشامی که داخل کشوری اقتصاد، صنعت، کشاورزی، آموزش و پرورش و آنچه که مربوط بزندگی مردم یک منطقه است آن طور که شما فرمودید در حال اضمحلال باشد و سیاست خارجی اش آن قدر درخشان جلوه کند این امکان ندارد بدین جهت است که سئوالات کوچکی را که عنوان فرمودند و مسائلی را که راجع به آموزش و پرورش فرمودند و جوابهایی را که شاگردها داده بودند مسائلی که به امور آموزش و پرورش اشاره کردند و امیدوارم در این مورد در موقع مناسب همکار عزیزم خانم دکتر طالقانی جواب بدهند و مسائل مربوط به کشاورزی را آقای دکتر متین حتماً جواب خواهند داد ولی در مورد آموزش و پرورش چون بنده صبح تا غروب با شاگرد مدرسه ها سر و کار دارم عرض می کنم ۷۵ درصد آن ها مغزهایی دارند متفکر و جواب سؤالشان عالی، یکمده هم معمولی و متوسط و در سطح قبولی و یک عده هم در امتحان ناراحت میشوند و بعضی ها هم چون نمی توانند به سئوالها جواب بدهند به شوخی می پردازند این را ما معلمین که یک عمر سروکارمان با شاگردها بوده اطلاع داریم و میدانیم که وقتی ۳ تا ۴ درصد شاگردها در میمانند چیزهایی را می نویسند که اکثراً موجب خنده مصححین میشود و این دلیل سطح آموزش عمومی یک مملکت نیست در همین سال گذشته شاگردهایی که در امتحانات موفق شدند و رفتند به کشورهای خارجی من مجبور میشوم این

مثل را بیارم با ذکر نام و تحقیق آن را به آقای احتشامی واگذار میکنم که بروند و سؤال کنند دختر خانمی از يك مدرسه غیر دولتی در امتحانات دانشگاه پرینستون آمریکا که سؤالاتش به سفارت آمریکا در تهران رسیده در حضور مقامات فرهنگی امتحان داده شاگردی است که در يك مدرسه ایرانی بوده و اسمش هم آناینا نفیسی است و نوه پورداو در است و بهر حال در دانشگاه پرینستون آمریکا امتحان داده و قبول شده این فرزند این مملکت است يك دختر دوره انقلاب از يك مدرسه ایرانی در يك چنین دانشگاه معتبر آمریکائی قبول شده و سر کلاس نشسته پهلوی همس و سالهای خودش درس و علم چیز است که نمیشود گفت هم در کلاس در يك سطح هستند شاگردانی که در يك کلاس نشسته اند يك عده بانمرا با لاویک عده بانمرا متوسط و يك عده هم در سطح پائین می مانند با وجود اینکه نمی خواستم وارد مباحث فرهنگی بشوم ولی بیانات آقای احتشامی مرا مجبور کرد که این مطالب را بگویم.

عباس میرزائی - همانطور که فرمودید همه یکطور نیستند بهمین دلیل که شما با آقای احتشامی همکلاس بودید ولی با هم خیلی فرق دارید (خنده نمایندگان).

خانم صفی نیا - بهر حال تاجیک که مربوط به آموزش و پرورش است واقعا باید يك دقت هائی بشود و شاگردان از نظر استعداد متفاوت هستند و بعضی از آنها از ما هم بهتر هستند پس نمیشود يك نفر و دونفر حتی ۵۰ نفر را ملاک سنجش وضع تحصیلی يك جامعه قرارداد نظام جدید آموزش و پرورش ما هم در راه کشف همین استعدادهاست و سیاستهای آموزشی کشور باید همزمان با سایر شئون جامعه جلو برود راجع به شهرداری اشاراتی کردند که بنده عرضی نمی کنم فکرمی کنم هستند کسانی که بهتر از من جواب بدهند فقط میگویم که این درست نیست که دوسه مورد کوچک را بزرگ بکنیم و ایراد بگیریم عدل الهی هم که ما مشمول آن هستیم يك وقت می بینیم يك انضاقات ناگوار برای فرد بخصوصی پیش می آید آیا میتوان در عدالت خداوند شك کرد آنچه فرمودید راجع به عباس آباد و گذرگاه میدان شهنواز شاید اشتباهاتی شده باشد من واقعا نمیدانم مسلماً در مرحله رسیدگی

و جامعه نوین ایران را پی ریزی نموده (صحیح است). انقلابی که اصول منشور آن اقتباس و تقلید از سایرین نیست و اصالت خاص خود را دارد و با هیچیک از عقایدی که بکلمه ایسم ختم میشود قرابت سببی و نسبی ندارد و قائم به سنن ملی و تعالیم حقیقی دینی ما میباشد (صحیح است). انقلاب ایران کشاورز را از قید و بند ارباب رهایی بخشید و کارگر را در سود کارخانجات سهم نمود و بزین ایرانی با اعطای حقوق سیاسی افتخار و آبرو بخشید و او را در تعیین سرنوشت کشور خویش سهم و شریک و مسئول نمود. انقلاب ایران سپاهیان دانش، بهداشت نیروی و آبادانی را بسوی روستاها روانه ساخت جنگلها و مراتع آبهای کشور را ملی کرد و خانه های انصاف و شوراها را دآوری را توسعه و گسترش داد. اجرای طرح آموزش تغذیه و بهداشت را ایگان و توسعه کمی و کیفی آموزش و پرورش در تمام سطوح و در نتیجه ایجاد سیاست مستقل ملی ایران بر اساس حفظ و حمایت و حقوق و منافع و مصالح ملی سیاست خارجی ایران را در پرتو انقلاب شاه و ملت مانند سایر شئون با اوضاع کنونی جهان و تحولاتی که در این دوره بر هیجان در عرصه سیاست بین المللی بوقوع پیوسته همگام گردانید. (احسن)

ایران معتقد است که بقا و پیشرفت بشریت در حال حاضر بیش از هر چیز مستلزم استقرار صلح و تفاهم بین المللی بصورت مثبت آن میباشد. صلحی که بتواند سرانجام بشر را از حقوق مسلم خود یعنی شخصیت انسانی، آزادی، عدالت، کسب فرهنگ و دانش و رهایی از فقر و گرسنگی و بیماری و تبعیضات و تعصبات نژادی و اجتماعی برخوردار سازد. (احسن)

بعقیده ایران بزرگترین مشکلی که جهان امروز با آن روبرو است شکاف عظیمی است که بین کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه وجود دارد و سرنوشت بشر بستگی به تهدید دائمی این شکاف داشته و صلح و امنیت جهانی را بمخاطره میاندازد باینجهت کشورهای صنعتی و پیشرفته باید حل مشکلات اقتصادی جهان را با توجه لزوم کمک بکشورهای در حال توسعه که جمعیت آنها بیش از دوسوم جمعیت جهان است مورد بررسی قرار دهند و بموازات

افزایش قیمت محصولات صنعتی آنها که تورم جهانی را بوجود می آورد مواد خام کشورهای در حال توسعه را بقیمت عادلانه خریداری نمایند تا آنها بتوانند بر توسعه اقتصادی و اجتماعی خود بیفزایند و باین ترتیب فاصله بین جوامع فقیر و غنی تعدیل گردد.

زیرا دیگر دوران استیلاطلبی ها گذشته بلکه دنیای امروز باید نیروهای خود را برای مبارزه بر علیه جهل و فقر و گرسنگی و تبعیضات اقتصادی و نژادی و اجتماعی بکار برد با توجه باین فلسفه ایران همواره لزوم همکاری بین ملل را مدنظر قرار داده و در حدود مقدورات مالی خود به پاره ای از کشورهای کمک مالی مینماید و در برنامه فنی کمک باین کشورها شرکت مؤثر نموده است.

بدین ترتیب اصول حاکم بر سیاست خارجی ایران را می توان چنین خلاصه نمود: احترام باصل حاکمیت و استقلال ملی کشور شاهنشاهی ایران به اصل حاکمیت و استقلال و عدم مداخله در امور سایر کشورها احترام میگذارد و بهمین جهت برای استقلال و حاکمیت ملی خود اهمیت فوق العاده ای قائل است و در راه حفظ آن کوشش خواهد نمود و مینماید چون خلیج فارس بعنوان يك شاهراه آبی برای ایران اهمیت حیاتی دارد از اینرو کشور شاهنشاهی آرزو مند است که کشورهای حوزه خلیج فارس با توجه بموقعیت حساس این خلیج برای حفظ امنیت آن با ایران همکاری نمایند ولی مادام که بین کشورهای حوزه خلیج فارس همکاری و همبستگی بوجود نیاید کشور شاهنشاهی ایران با تقویت بنیه دفاعی خویش وظیفه خود را در حفظ و حراست از این شاهراه آبی به تنهایی انجام خواهد داد. احترام بمعقدهات معنوی و حقوق و آزادیهای فردی و اجتماعی - بنظر کشور شاهنشاهی ایران رعایت تکالیف مدنی و احترام بحقوق دیگران و پرورش این خصوصیات معنوی در افراد موجد رشد فکری و حس معاضدت و نوعپرستی نه تنها در داخل يك جامعه بلکه در جوامع مختلف میگردد و بر اثر درك متقابل و تفاهم بین ملل بسیاری از مشکلات آسان میشود و میتوان به صلحی پایدار به نفع بشر صرف نظر از رنگ و زبان و نژاد آئین امیدوار گردید.

وابستگی سرنوشت ملل یکدیگر. پیشرفت علوم و

فنون و ارتباطات موجب شده است که ملل مختلف به عنوان اعضاء خانواده بزرگ بشری بیش از پیش با هم احساس خویشاوندی و پیوستگی نمایند و بهمین لحاظ کشور شاهنشاهی ایران از هرگونه کوششی بمنظور تعدیل فاصله بین جوامع فقیر و غنی پشتیبانی میکند و آماد همکاری کامل بر مبنای تساوی و منافع متقابل با کلید ملل و کشورهای جهان برای کمک به حل معضلات سیاسی و اقتصادی و هموار کردن راه پیشرفت برای زندگی بهتر میباشد و معتقد است مبادام که بین کشورهای ملل ثروتمند صف بندی کرده اند امید بر قراری صلح و ثبات در صحنه گیتی موهوم بنظر میرسد.

همزیستی مسالمت آمیز، ایران از دیر باز باصل آزادی ملل در تعیین و انتخاب حکومت و خط مشی سیاسی و اجتماعی خود اعتقاد داشته و اکنون نیز معتقد است که سیستم های حکومتی و اقتصادی نباید مانع استقرار دوستی و تفاهم و همکاری بین کشورها باشد. کشور شاهنشاهی ایران عملاً در اثبات این موضوع کوشیده و فی المثل با اغلب کشورهای سوسیالیست مناسبات اقتصادی سیاسی و فنی ثمر بخشی دارد احترام به منشور ملل متحد: سازمان ملل متحد که عده اعضاء آن در سال ۵۲ به ۱۳۵ کشور و در سال ۵۳ به بیش از این رقم رسیده با وجود پاره های ناتوانیها هنوز مؤثرترین مرجع بین المللی است که کشورهای متوسط و کوچک میتوانند از آنجا صدای خود را بگوش جهانیان برسانند و در داخل آن سازمان با یکدیگر و نیز قدرتهای بزرگ در تماس مستمر باشند و از طریق آن همکاریهای بین المللی خود را توسعه دهند.

کشور شاهنشاهی ایران رعایت اصول منشور ملل متحد و تشید مبانی این مجمع جهانی را یکی از پایه های سیاست خارجی خود قرار داده و معتقد است در صورتیکه کلیه دول عضو سازمان مخصوصاً قدرتهای بزرگ بخواهند این سازمان میتواند وظایف اصلی خود را که مهمترین آن حفظ صلح و امنیت بین المللی است بانجام برساند.

ایران که از نخستین اعضاء سازمان ملل متحد می باشد در کار این سازمان و مؤسسه ها تخصصی تسابه آن پیوسته

شرکت فعال ورزیده و در راه وصول بهدفعهای آن از هیچ کوششی فروگذار نموده است و عقیده مند است که تقویت آن و احترام بتصمیمات این سازمان ضروری است.

حل مسالمت آمیز اختلافات بین دول و حفظ صلح و امنیت بین المللی، وجود سلاجهای اتمی و وقوع يك جنگ عمومی را دور از ذهن ساخته و موازنه وحشت نیز که یادگار دوران جنگ سرد بود اکنون مفهومی ندارد بنابراین برای همه کشورها اعم از خرد و بزرگ راهی جز این نیست که اختلافات خود را بدون توسل بزور حل نمایند. دولت شاهنشاهی تجاؤز و توسل بزور را در مناسبات بین المللی مطرودمیداند و اشغال اراضی دیگران را از طریق زور محکوم میکند.

ایران بکرات پشتیبانی خود را از خلع سلاح کامل و عمومی تحت نظارت مؤثر بین المللی اعلام داشته و از هر گامی که در راه حفظ و تحکیم مبانی صلح جهان و امنیت بین الملل برداشته شود خشنود است و طرفدار کامل منع آزمایشهای اتمی و غیر اتمی اعلام کردن مناطق حساس جهان و منع استعمال سلاجهای میکروبی و شیمیائی میباشد.

باتوجه باین امر شاهنشاه آریامهر با دوراندیشی خاص شش سال قبل غیر اتمی کردن خاور میانه را برای اولین بار اعلام فرمودند و آقای خلعت بری با الهام از منویات شاهنشاه این موضوع را در نطق ۵ مهر ماه ۱۳۵۰ خود در برابر بیست و ششمین اجلاس مجمع عمومی مجدداً عنوان کردند ولی در آن زمان با توجه به وضع کشورهای این منطقه مسئله هنوز صورت حاد بخود نگرفته بود و مسکوت ماند با اینکه غیر اتمی شناخته شدن این منطقه حساس مجدداً از طرف دولت شاهنشاهی ایران در بیست و نهمین اجلاس سازمان ملل متحد مطرح و هشدار رهبر خردمند ملت ایران باین امر حیاتی در آن سازمان مؤثر افتاد و طرح قطعنامه ایران در مورد غیر اتمی کردن خاور میانه پس از شش سال تلاش در تاریخ ۱۳۵۳/۹/۲ بتصویب کمیسیون اول مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسید.

مبارزه با استعمار و تبعیض نژادی. کشور شاهنشاهی ایران

بینظیر به بهترین وجه و کیفیتی حتی بیش از آنچه پیش بینی شده بود بمرحله اجرا و عمل در آورد.

رشد اقتصادی ایران در سال ۱۳۵۲ به ۲۱ درصد رسید و رشد تولید ناخالص ملی ما که در سال ۱۳۵۲ به ۳۳ درصد به قیمت های ثابت بالغ گردیده بود در سال ۱۳۵۳ به بیش از ۴۰ درصد رسیده.

رئیس - خانم صفی نیا از مطاب شما زیاد

باقیمانده ؟

خانم صفی نیا - بلی مطلب زیاد دارم.

۳- تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه

رئیس - چون وقت این جلسه تمام شده است با اجازه خانمها و آقایان جلسه امشب را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز سه شنبه خواهد بود.

(جلسه در ساعت ۸ بعد از ظهر ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی